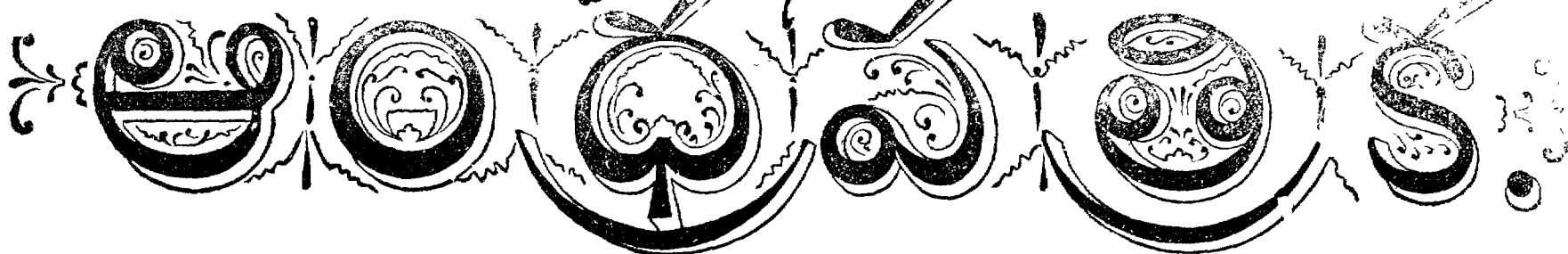

విడి వ త్రిక 1కి 0-1-6

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

Telephone No. 544

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 10.

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 4-వ తేది గురువారము

No. 156

సంపుటము ౧౦

ఉధి రోడ్ల నా మ కం వ త్రిక ము, భాద్రపదమాస బహుళ దశమి ౧౦

సంచిక ౧౫౬

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము వుండకు

మనసు మందు

చక్కని డబ్బీ తో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని పొందినది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు సిద్ధాంతము. అమృతాంజనము అమృతకేటకముగాదిగల మాయమందుగాదు. నకలు గుర్తులు వలన మోసముగలుగుదు. చంచభాషచీటిని చూచి కొనిన మోసముగలుగుదు. అమృతాంజనపు జాప్తి స్వాధీనమున జేయునందంతయు వెలసినది.

దంత చూర్ణము

మోసాని తైలము

తామర తైలము

పండ్ల గోటుకు తీపులకు మంచిపొడుము.

శ్రీ పురుషులకు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

తామర, తీల, దురద మొదలగువాటికి మంచిమందు.

అనేకులవల్ల ప్రతిరోజు వాడబడుచున్నది.

మెదడునకు, కంటికి చిరుక నిచ్చి, ముండుల మోసాలాగింజులు లకు ప్రాశస్త్య మునును.

చాల మంచిమందుతో కలిపి వేయబడి ప్రభావముగలిగినది.

చక్కని డబ్బీ 1-కి 0-2-0; డబ్బీ 1-కి 1-4-0.

కీ మలములు గల సీసా 1-కి అరూ 0-12-0 మాత్రము.

వేలకు వేలు డబ్బాలు నిక్రయము. వెల 9-6-0

అమృతాంజనము డి. పో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు కెట్టివీధి, మదరాసు.

లోకావ్యయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిన్నలు మొదలు వయస్సైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని వాడతగినది.
250-300 మాత్రలు గల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ. 1-4-0
(1002) సాధారణమైన వ్యాధులన్నిటిని మిఠా కస్తూరిమాత్రలు అద్భుతమైనమొసంగినది దీనివల్ల 6 బుడ్లకు పంపుదు. పి. శ్రీనివాసరావు, కార్కరూ, ఇటీగేమకో డిపార్టుమెంటు రాయపూరి (మెట్రో ప్రాంతం).
(1008) మి కస్తూరిమాత్రలను వాడుటచే చలివ్వరము, దగ్గు మొదలగు వ్యాధులు బాగుగా తగిలినవి. కస్తూరిమాత్ర 6 బుడ్లకు పంపుదు. హరంగ పై సీలా గౌడార హనుమాన్ హల్డి, కర్ణాటక)

సారస్వతానవం (బుద్ధిప్రసాదిన)

పిల్లలకు, తరుణులకు, వృద్ధులకు, శ్రీలకు మంచి బలమునిచ్చు మోషధము.

594

జ్ఞాపకశక్తిని కలిగించును, సంగీతజ్ఞుల కంతస్వరములకు మనోహరత నిచ్చును కడుపు, రొమ్మ, పక్కలు, మోకాళ్లు, మాంసఖండములు, కిరన్ను వీటిలో గలుగు నొవ్వలను పరిహరించును. మెదడు దుర్బలముగలవ గలుగు మరపు, అలస్యము, కల వేడిమి, కండ్లుచీకటి, జీవాకంఠము, పిత్తవరములు చేదదం, కడుపులో మంటు సుకటుము, మలబద్ధము, అలలికకుండుట, కలతవ్వ దము, కాంతిహీనత, గుల్మము, మూలరోగములు, ఇంకను అనేక రోగములును గుణపరమును. నిత్యార్థులకును, వ్యాధివాదులకు సంతోషకరమిది.

ప్రాంత, నెం 331, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు. (ప్రాంతము డి వీటికొకరవదవు.

పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ శతారాధువనైద్యశాల మైసూరు. (4)

పురమాషీ పనులు పోకరపనులు చేయునట్టి వారెవ్వరో బాగుగా నిచారించి

1842

మొదట తెలిసికొనుదు.

బహుమానము నిచ్చుగిన్నెలు, పందెపు లోటాలు ఎట్టి మాది రిలో నైనను అర్హతచిన్న సకాలములో తృప్తికరముగా తయారుచేసి యిచ్చెదము. సీమ వెండికి బంగారుకు పూచీలేచ్చెదము.

రూ. 10 ఎత్తు మొదలుకొని రూ. 25 ఎత్తువరకు ఒకరూపాయ ఎత్తున 1-12-0, నొవ్వలను అంతకువైన ఒకరూపాయ ఎత్తు 1-2-0 నొవ్వల విక్రయింపబడును.

ఉమ్మడి రామయ్య కెట్టి, గురుస్వామి కెట్టి, కంపెనీ, నగలువర్తకులు 28 వై నాబహారురోడ్డు, మద్రాసు.

(2)

"Agate" 2957
నెల్వ్ ఫిల్లింగు ఫవుంటన్
వేనాలు
రూ. 2-0-0] [డబ్బు రూ. 15-0-0
గాజు పాళీలు రూ. 0-4-0, డబ్బు 1-14-0
గాజు పాళీల } " 0 4-0, డబ్బు 1-14-0
కలములు }
కలర్ బాక్సు } రూ 0-10-0
(6 పెన్సెలు గలది) } డబ్బు " 6-0-0
కలములకు గ్రాసుల మోష మంచిమొసంగి యిచ్చ బడును.
విక్రొరియా డి. పో
మైలాపూరు, మద్రాసు.

వెల్లింగుటన్ సీసీమా
29-9-28 కనివారము నుండి 5-10-28 తేది శుక్రవారము వరకు
కనివారము, ఆదివారము లందు మాటిని కల 8-15 గంటలకు కరుచిన.
స్టారమి సీరియల్ విరల్ విందు
అను అద్భుత కథనము చూప బడును.
చార్లెస్ హార్నింగ్ అను సుప్రసిద్ధమటునది అద్భుత చర్యలు అమెరికా జేసమందు అంతటను సుప్రసిద్ధి చెందియున్నది. భింకంకరము, ప్రేమ, అనూహిక, సాహసము మొదలగువి గల ప్రదర్శనము. కడపటివారము 10 భాగములు (5 ఉపభాగాలు) గా మాంట్ గ్రాఫిక్ కూడ ప్రదర్శింపబడును.

సర్వసామాన్య సోదరభావ సంఘ ప్రచురణము

III

నేరస్తులయొక్క సోదరభావము

అపి చేతులురాచాలో భజతే మా మహర్షిభాక్త | సామరస సమంతర్థుః సద్యః క్షయశీతో హి సః ||

చాల దురాచారయొక్క నన్ను (భగవంతుని) నిశ్చల భక్తితో నేదించుకొంటే నాకు సామరసయే యుంచబడతాను. ఎవరినానినోనిశ్చయము సామరస మర్థమును నన్ను ది. ధ. గ. 30.

విదేశములలోగారి జన సంఘము మూడు తెర కల మాసపు లుండును. (1) ఉత్తరము. చాల గురునానములు వీరిని ఖర్చు అల్పము. (2) సామాన్యములు - చుట్టూములు. ఎవరూ కామ్యాదులుగ మంచికాదు. వీరిసంఖ్య చాల ఎక్కువ. (3) కీర్తిధర్మముల స్వచ్ఛము గల నేరస్తుల ఆశాసలు. ఈ మూడు తెరలు మూడు తెరలు, సమాన దేశభావ బారి మతానుబంధములచే దుర్బలై జనాంగములనుబడును. ఈ జనాంగముల విచ్ఛిన్నముగా ఉండే కారణములు నీటి నియమములు, వానికి లోడు ప్రభుత్వపు చట్టములు విధించబడవలసియుండును. ఈ చట్టములను సరించి, ప్రజలకు అన్ని రాజ్యములయందును నేరస్తునికి దండనలు విధి పడుచున్నవి. సామాన్యముగ కేవల అజ్ఞానమువలననే తేక, కొంత తెలివగువారలు ఏ కారణముచేతనో బుద్ధివ్యూహమున అధిర్భూతములగుటవలననే నేరములేమో జరుగుచునే యున్నది. ఇట్టి నేరములనుండి ప్రజలను కాపాడుట అత్యవసరముగా ఈ నేరస్తులను కొంత నిష్పాద పెట్టు లసియున్నది. ఈ నిష్పాదములే ఎల్లయెడల బహు విధములగు దండనలై యున్నవి. ఇట్టివి చూడ చూడవలసి విధించుటకుండు మూడు భాగములు మూలములుగ కనబడుచున్నవి. (1) కీర్తిచేసినవానిపై పగ తీర్చుకొనవలెనను కోరిక. దెబ్బతీసినవానికి బహులు చెరువు వనీ తీరవలెన: లేదా తప్పి లేదు. కాబట్టి నేరస్తుని దండించురు. (2) నేరస్తుని దండించుటవలన వానికి, మరి యితరులకును భయము కట్టి, తిరిగి నేరములం జేయకుండురు. కాన నేరములని జాబులకు సామర్థ్యము దండించుట అవశ్యకమని తలచుచున్నాడు. అయితే అసభ్యములతో కలసిపోతానని తెక్కలను బట్టియో, కలసిపోతానని దండలయై పోయివారిలో చాలమంది బహుశ ప్రభుత్వములో తిరిగి నేరములు చేసి కలసిపోతానని పాలకులకుండుట కావచ్చును. కిట్లు ఎక్కువ కాదు కాదు, నేరములు ఎక్కువ అగుచున్నవి. (3) నేరస్తుని చక్కచెట్టుకు కడవలసి అవశ్యమని తలచుచున్నాడు; గాని దండనలను నేరస్తుని పశ్చాత్తప్తలై సత్తువునులై యుండుట అందు. ఘోర దండనలను నేరస్తుని చుట్టూ చుట్టూ ప్రాంతలై దేవునిమార్తలై వెలువల యుచున్నాడు. కావున నేట్లు యోచించినచు దండనలపై ముమ్మడిన లేచుచున్నది. దండించువారలయందు, ఆమోదిం చువారలయందు, దేవునిబుద్ధి వృద్ధిచుటయేగాక, ఏవిధమునా ఉద్దేశించి విధించబడనో ఆ ఫలము బహుదానము. కాన ఈ మార్గము త్యాగభయ ఆగమము. అయితే దండన కూడని పక్షమున న్యాయముగ నుండు ప్రజలను కాపాడు పెట్టు? నేర స్తుని చక్కచెట్టు పెట్టు? అని విచారించవలెను. అంతటికి నే రస్తుల చక్కచెట్టుకుయే మార్గము. నేరస్తులను కారణము లేమో తెలిసికొని వానిని తొలగించుటయేతో. పెట్టినేరములు, జనులకు నడుపునడక కూడు లేకపోవుటచేత చేయబడుచున్నది. దీర్ఘమును భరించవలసి, అనేకముల దొంగతనములు నేరస్తులను నేరస్తులు చేయుదురు. వారిలను దండించు లాభము లేదు. అట్టి వారిని చరమతో దగ్గరతీసి, వారిలకు జీవనోపాయములను సమ హర్ష్యులైన వారు పూర్తిచే మంచిచుచున్న ప్రవర్తించు. కొన్ని గొప్పనేరములు సామాన్యముగ బుద్ధికాములు చేయుదురు. కావున మేమి? సరియైన జ్ఞానము లేకపోవుట చేతను, విచారిత జ్ఞానమునుండి పట్టు కామ్యభయము లేకపోవుట, అనేక ఘో ర భావములు చేయబడుచున్నవి. అట్టి నేరస్తుని దండించును, దం డించుట వానికి క్రోధము, గాఢము ఇబ్బదిములు ఇంకను ఘోర కర్మములకు పురికొల్పుట గాని వానిని మంచి వానిని చేయుట ఆపాద్యము. అయితే అట్టివాని ప్రవాదములకొరకు నిష్పాద ముగ్రహించును, అ ద్దిగా, వానిని దండనతో విడిచించును, సమయ మెరింగి మంచిచుట బోధించును, వాకు జ్యేషఠుని విశ్వాసుల వైతము వానికితనే భగవంతుని బిడ్డలనియును, కాన

వృత్తాంతలేఖలు

తాడిపత్రి

(స్వకీయవిలేఖరి)

బహిరంగ సభ

అక్టోబరు, 1: - మ.రా.శ్రీ గాడిచెర్ల హరిశ్చంద్రయ్య రావుగారు ఢిల్లీ అవసరచేత మహాసభకు బోయి యుండి నెవ్రెంబరు 30 ఆదివార మింటికి వచ్చిరి. అక్టోబరు 1-వ తేది సోమవారము సాయంత్రం 6 గంటలకు శ్రీచింతల వెంకటరమణస్వామిగారి ఆలయమువద్ద బహిరంగ సభ జరిగింది. అసభలో బ్రహ్మశ్రీ గాడిచెర్ల హరిశ్చంద్రయ్య రావు గారు ఢిల్లీ కాంగ్రెసు విషయములను వివరించుట నుపన్యసించిరి. వారు తమ ఉపన్యాసమునందు కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠ తగ్గలేదనియు, అధికారులభీతియే ఇందుకు నిదర్శన మనియు; మాండిరి, కానకభలకు బోవుటలను యేలాటి ప్రయోజనము లేదనియు తెలియజరిపిరి. హిందూమతానుబంధమై యాశక్య కరముగనుచి బోధపరచిరి. తుదకు మహాత్ముని ఆజీవముకు 'భద్ర' మంత్రమును గుచ్చి కేదవరది, సర్వజనులూ భద్రుల భవించునని; (ప్రార్థించిరి. భద్రుల బీజములకు (సాజాధార ము గావున, భద్రులభరించుట అత్యవసరమని నిరూపించిరి. మూడు కి ముండుటకు సభ ముగిసెను.

మొగిసిపట్లో ఎన్నికలు

1.1.23 న తేది 3, 6 కా ర్త వ ఎన్నికలు జరుగుచుండెను. 2 వ తేది 5 వ వార్డు ఎన్నికలు జరుగవలసినదిగ నుండెను. కాని సభ్యులుగ నుండు మ.రా.శ్రీ తాపాకుల గోవిందప్పగారు, మ.రా.శ్రీ మ.చాను పెద్దరంగప్పగారిమీద నిలిచినారు. కాబట్టి వీరి, ఎల్లెన్ను అవుటకు కొద్దివార్డుల ఇంజక్షన్ అర్జుల తెప్పించివారు. అందు కల్ ఎక్స్ పేషన్ నిలిచిపోయినది.

వానికి సోదరులే యనియు నుజ్జానము వాని దుపశేయము రాగా కాలకనుమన వాని స్వభావము మారక తీరదు. అన్ని అన్నితో చల్లారదు, నీటితో చల్లారును. అట్లే క్రోధమున దుపశో జయింపవచ్చును గాని క్రోధముతో జయింపబడును. ఒక్కొక్కరూ తమ సోదరుడో పుత్రుడో నేరము చేసినచో ఎట్లు వానియొక ప్రవర్తించునో అట్లే ఈ నేరస్తుల తమ సోదరులు గాన దుపశు పాత్రులు గదా యని భావించవలెను. అమె రికా, ఇటలీ మొదలగు రాష్ట్రములయందు, కొందరు విజ్ఞులు ఈ మార్గమున ప్రచారము చేయుగా, వానిని ప్రభుత్వమువారు వైరము కొంతమట్టు కగిరించి, అటులాకి లేగా, ఆమార్గమున నేర ములను మంచిచేయుట లేదును సులభమని పెక్కుండు అనుభవ సిద్ధముగ తెలిసికొనియున్నారు. యధార్థముగ దర్శింపవలసి దొలగించుట, వారల మనస్సులకు ఉల్లాసముగలిగించుట పరకు దములకు నేనోదకుల సమహృదకు, వారలకు వారింత తీరిక కలుగజేసి, అట్టి తీరికకాలములలో, ఉన్నత స్థితియందుండు వారల దయతో, వీలను చేచిదిసి ఉచితరీతిని ఇష్టానుష్ఠి సరసస్థలములతో కలిసిమెలసి కర్తించుట, ఇట్టి సన్నిధిసంగ త్యములను వారల జనోభావముల కుద్ధవరచి వారల ఉద్ధర ముట. నెమ్మేల, ఈ నేరస్తులగుడ సోదరులు అసభావము సర్వజనులయందు బలపడి, వారిలను సోదరులుగ భరించి చుట యా, సోదరాంయేత వడు ఒకొండు అచరించుటయూ, ఇది యే నేరస్తులను సంస్కరించుటకును, ప్రజలను సంరక్షించుటకును జరియయిన ఉపాసములు. ప్రభుత్వాధికారులను, చట్టనిర్మా ణసభలయందుండు ప్రజాప్రతినిధులను ఈ భావమును మనసా గ్రహించి, తదనుసారముగ చట్టములను సంస్కరించుచో జనాంగ భరితమునను ముందుగ చేసిపెట్టవలెను. పాపులలో పరమపాపి యయినను జ్ఞానము కాన సహాయమున పాపముద్రమును చాటగలడు - భ. గి.

సకలభూతములయందు ఆత్మను, ఆత్మయందు సకలభూతములను చూచుచు, అంకితయేదో దేవునిపై లబడు యోగి. - భ. గి.

ఒక కాలి: కాలి: కాలి:

విశాఖపట్టణము

(స్వకీయ విలేఖరి)

తాపనభద్రులు

విశాఖపట్టణం జిల్లా కలెక్టరు కచ్చేరీలో కలెక్టరుగారిని సి. ఎ. హెండ్రూగారు కానిగంధ అభ్యర్థన దరఖాస్తులను నిన్న (అక్టో. 1 తేదీ) పుచ్చుకొనియుండిరి. ఈజిల్లము గల 8 స్థానములకు, విశాఖపట్టణం పురస్థానములకు శ్రీయుగి భూ పతిరాజు వెంకటకవిరాజుగారి కుమారులు బారిష్టరు సీతారామ రాజుగారు, శ్రీ యు. త. అ. కేశం వెంకటభానోజీరావుగారు (షేరుయనమ్మదుపురం యెట్టేటు వ్యవహారికులు) జిల్లాకుగల 2 స్థానములకు విశాఖపట్టణం జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులు శ్రీయుగి రావుబారిష్టరు సి. వి. యన్. సరిసింహరాజుగారు, పూ. పాటి తుమార వెంకటపతిరాజుగారు బి. ఏ. (విశాఖపట్టణం తాలూకా బోర్డు అధ్యక్షులు) శ్రీయుగి రావు నూర్యరావు దొరగారు బి. ఏ. బి. యల్. విజయనగర వాస్తవ్యులని శ్రీయుగి ఓరు గంటి సోమసుందరంపంతులుగారు సరఖాస్తులను ఇచ్చి ట్టు తెలిపినది. ఓరుగంటి సోమసుందరంగారిపేరు జి. సోమసుందరం అని వోట్లవిట్టులో నుండుటచే వారిపేర ఆక్ష పదపడింట్టు తెలియచున్నది. శ్రీ పూసపూటి తుమార వెంకటపతి రాజు గారు మాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ అధ్యక్షులుగ రెండుసంవత్సర ములు పనిచేసిరి.

ఒక బూటకపు జగద్గురువువై కేసు

(స్వకీయ విలేఖరి)

నెవ్రెంబరు 29: - విజయనగరం డివిజన్ జాయింటు మేజిస్ట్రేటు బి. జె. శాసెలు వి. జి. యన్ గారి దగ్గర కో కట్టుదల గల జతసంబంధమున అభియోగము విచారణ యగుచున్నది. ఈజిల్లాలోను, గంటాం జిల్లాలోను, ప్రజలు మంచి హక్కులతోను, ఆకురకతోను ఈ విచారణకు గమ నించుచున్నారు. దీనిలో ఫిర్యాదీ శ్రీకాకర్తవస్తవ్యుడగు గరిమెళ్ల వెదనరవిరాజు అను నొక వైదిక బ్రాహ్మణుడు ముద్దాయి శ్రీ సచ్చిదానంద వృసింపాధారతీ జగద్గుర స్వామి వారు వీరిపేరు ప్రార్థనాశ్రమమున ఉపస్థలూరి కృష్ణమూర్తి కాశ్మీరగారు. ముద్దాయి మోసముచేసి ననియును, మాకుపేరుతో మతసంబంధమైన వ్యవహారములను జడపుచుండెననియును ఈ ఫిర్యాదీ ఇండియన్ కలెక్షన్స్ నెంబరు 419, 420 క్షేత్రములంద కేసు చేసినాడు.

ముద్దాయి తనకు ఏలూరుమొదలు శ్రీ జగన్నాథము జరకు ఉన్న దేశములోనున్న స్వామిల మతాచారములపై గం పూర్ణ అధికారము గలదనియును, తానొక జగద్గురువుననియును, తాను అభినవవిరాపాక్ష ఓపాధిపతి నియమము మున్నగు విష యమును చెప్పకొనుట అంధజిల్లాలయందు సంభవములు నుండుననియుచు: ఇట్లు ముద్దాయి 1918 సంవత్సరము నవంబరు నెలలో విశాఖపట్టణంజిల్లా సుభద్రాపురములో నుండగా ఫిర్యాదీ ముద్దాయి నిజముగ జగద్గురువనకొని, ఫిర్యాదీ భార్య కృష్ణచార్యుత్రి కల దనియును దీనినిసార్వ సత్వముగ విచారణ జరిపి జమెను తులములోనుండి విడిచిపెట్టెను తీర్చియరలే నని యును ఈ స్వామిగారికి ఒక ఆస్తియున్నా 15 రూపాయల పాదకట్టుకున్నా దాఖలుచేసికొని యుండెను.

ముద్దాయి పుత్రులయైన ఫిర్యాదీ దళితపాలను కొంత సామ్యము సాక్ష్యభిర్యములందే నిచ్చియుండెను.

కాగా గురజాడ ముద్దాయి బూటకపుజగద్గురువు అని యును నుజసంబంధమున విషయములను పరిష్కరించుటకు ఇధికారులు లేదనియు: ఫిర్యాదీకి తెలిసి, ఈ ఫిర్యాదు ముద్దా యిం దిను మోసముచేసినందుకు ఈ కేసు చేతుడుయినది.

ఫిర్యాదీపక్షమున శ్రీ మంథా నూర్యకారాయణ సం తులుగారు, రావికంటి రామాచార్యుగారు, వసంతరావు బ్రహ్మజి రావుగారున్నా, ముద్దాయి పక్షమున శ్రీ వరనాగి శివకుం జోగయ్యగారు, సోతాప్రగడ కృష్ణమూర్తి పంతులుగారు వై రాజు బాదించుచున్నారు. కోర్టు ఆదేశ యంతయు పురజను లతో నిండిపోయినది.

ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము, తిరు త్తణ్ణి.

ఇది చాలా ముఖ్యమైనది. దీనిని
యొకటిగా ఉంచుకోవలసిందిగా కోరుకుంటున్నాము. ఎందుకంటే ఇది చాలా ముఖ్యమైనది.
(అధ్యక్షుడు)

అవసరదేశీయమహాసభ

కానసభాప్రవేశ సమాధాన తీర్మానము

అ. భా. కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుని ప్రకటనము

దేశభక్తకొండ వేంకటస్వయ్య పంతులుగారు

అవసరదేశలో ఆమోదింపబడిన కానసభా ప్రవేశ సమాధాన తీర్మానమునుగూర్చి కొందరు గౌరవ గ్రహీతలేదని నాకు వచ్చిన రిపోర్టులలో కొన్నిటివలన నాకు సంతోషము కలుగుచున్నది. "కానసభలకు వెర్రిబతు పురసంబంధమును అంతరాయ సంబంధములను ఆక్షేపణలు లేనివా రందరను యిచ్చుచున్న చూపును ఎన్నికలలో కానసభలకు అభ్యర్థులుగా నిలవవచ్చును. ఓట్లు యిచ్చుచున్న అట్టివానికి ఓట్లు యిచ్చునూడదని కాంగ్రెసువారు బోధించుచున్నది అది మూలము అవసరదేశవారు తీర్మానించిరి. కానసభలకు వెర్రిబానికి సమాధానము చేయుటకు కాంగ్రెసు సంఘములు భవము నియమనూడదు ప్రచారకులను పంపగూడదు అని స్పష్టముగా తెలుపబడినది. మూలానా మహమ్మదాలీగారి విషయమును నిర్ధారణగా తెలిపిరి. అందువలననే యిప్పుడు స్వరాజ్యపక్షము ప్రత్యక్షపక్షముగా వేర్పడి ఎన్నికలవిషయమున తనిచేయుచున్నది. కాంగ్రెసువారి ఎన్నికల విషయమున తనిచేయుటకు నిశ్చయించినవో ప్రత్యేకముగా స్వరాజ్యపక్ష వేర్పడ కలసిన అవసరమే కలుగదుగాని కాంగ్రెసు భవము కాంగ్రెసు ప్రచారకులను ఎన్నికలకు నిలవించిరి సమాధానకొరకు విని యోగించుట గొప్ప అవచారముగను. కాంగ్రెసు సంఘముల నిర్మాణవిధానమునుగూర్చి ధీక్షతో తనిచేయుటలేదు. నిర్మాణవిధానమును గొనసాగించుటలో కాంగ్రెసు సంఘములు ద్వివిధీకృతులుగా వీక్షింప నుటాన వలెనని తీర్మానమునందు స్పష్టముగా వివరింపబడినది. గుజరాతు రాష్ట్రము కాంగ్రెసుసంఘమువారు నిర్మాణవిధానమును గూర్చి అభ్యర్థకులు ధీక్షతో వేచేయుచున్నార గాన లెక్కనర ప్రత్యేకమున ఘనములవారినిగూడ నటులే తనిచేయుటకు గాన అన్ని రాష్ట్రముల కాంగ్రెసుసంఘముల వారను ఏకాగ్రతతో నిర్మాణవిధానమును గొనసాగించ వలెనని కోరుచున్నాను అది అభిలషిత కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు దేశభక్త కొండవెంకటస్వయ్య పంతులుగారు గుంటూరు నుండి ప్రతికటకు రంధ్ర వార్తకుంపిరి. (ఆ. వె)

బెజవాడ

మహాత్ముని జన్మదినోత్సవము (స్వకీయవిలేఖరి)

అక్టోబరు 21:—నిన్న సాయంత్రము గాంధీమేదానములో సభ జరిగినది. శ్రీయుర్ర వేలూరి సత్యనారాయణగారి కాంగ్రాస వాదపర్యమును వహించిరి. శ్రీయుర్రులు మానికొండ సత్యనారాయణరాష్ట్రగారును రాజేపల్లి వేలూరిగారి వాదగారను మహాత్ములవారి జీవితచరిత్రను వారాయుపక్షములను సుబోధక మగునటులు నువ్వనించిరి. చీరటకు అన్నదానము కనివారము నాడు గాంధీ జాతీయ విద్యాలయమున జరుపబడు స్వరాజ్య అక్ష్యుతరసందర్శనము జరుగును.

ఆలిపూరు కుట్ర కేసు

3 వ తేదీ విచారణ

"ఉల్లాడిగి! పొట్టాపీలులో దొంగిలేదేయద. చిననాడు సాయంత్రము సంతోష మహామిరగారును మరియొకరు మాయంటిరచ్చి కొంతభవమును మూటగట్టి మాయంటునుంచి. నేను తరుమగా సంతోషునింటికి పోవుచున్నాను. అది విప్లవవార్తలను తెలుపుచుండును. దేశమున గొప్ప కల్లాలమును కలిగించుటకు బందిపోట్లను నాకర్థులను జరుపవలెను, అటుల చేసినచో గాని స్వరాజ్యము రాదని సంతోషుడు చెప్పుచుండును. నేను సంతోషుని జుట్టులో చేరలేదనిగాని అది ఆజ్ఞలకు తిరస్కరింపబడుటలేదు. కొత్తగా చేరువారికి దీరేందును నూడ నిష్టమును బోధించుచుండును. ఒకసారి ఒకనూరు రూపాయల నోటును మార్చుకొని కచ్చుని సంతోషుని నా కిచ్చెను. అది కృత్రిమపు నోటుని దుకాణదారుడు తెలిపెను అది అమూల్యమవదాడు అను మర్రవారు తెలిపెను. మిగతావారు నూడ సాక్ష్యమిచ్చిరి.

జయమతులులేమాసభ

మూలానా అబ్దులు కలాం అజదుగారు

భిల్లీలోజరిగిన జయమతుల కార్యసంఘసభలో నామోదించిన తీర్మానమునుగూర్చి వివరింపవలయు లేవనెంచున నేను ఇంగ్లండుగా వెలుపుచున్నాను.

మూడు తీర్మానములు సభలో చర్చించుటకు వచ్చినవి యిందు.

1. "కానసభా ప్రవేశమున కనుమతించు కలెక్షన్" అను తీర్మానమును మార్చి మొహిద్దీన్ సాహెబుగారు రుప పాదించిరి.
2. గయా తీర్మానమునే మరల స్థిరపరచవలెను. కానసభా ప్రవేశమున కనుమతించు గూడదను తీర్మానమును మూలానా ముస్సేను అమామదు సాహెబుగారు రుపపాదించిరి.
3. సిద్ధాంతమున మార్పుమీయును లేదు. అసహాయపద్ధతి యే ప్రధానగాని తాత్కాలికముగా కానసభా ప్రవేశమున కనుమతించదగునను తీర్మానమును మూలానా కపయతుల్లా సాహెబుగారు రుపపాదించిరి.

ఈవిషయము నాలోచించుటకు ఉపసంఘ మేర్పరచబడినది. "మూలానా ముస్సేను అమామదు, మూలానా మహమ్మదాలీ, మూలానా మహమ్మదు సజద, మూలానా మహ్మద్ యిక్బల్లా, మూలానా వఫీజ్ అమామదు, మూలానా గానోలా, మూలానా సయ్యదుల్లామహసిద్దీ, మూలానా అబ్దులు ఖాతరు కరూలీ, మూలానా అబ్దులు మజీదు బదామీ, మూలానా అమామదు ముక్తరు సద్దిక్, మూలానా అబ్దులు బారీసాహెబు, మూలానా అజదు సోధనీ, మూలానా మహమ్మదు అన్వరుహ, ముక్తరు మహమ్మదు అబ్దులుఖానుగార్లు ఉపసంఘసభ్యులుగా ఎత్తుకొనవలసిరి. వారు ఆలోచించి మూడవతీర్మానము నామోదించదగు ననుచుండిరి. అటుపైనే లెక్కనరకు తీర్మానము నుపపాదించినవారు మిక్తరుండిరిని అజదుగారు ప్రకటించిరి (ఆ. వె)

బరేంద్ర కుమారునికి ఉరిశిక్ష

ప్రీమికోస్సిలు అపీలు

కాంగ్రెస్లోని పోన్టుమాస్టరు వాక్యకేసులో కట్టుబడిన బరేంద్రకుమారునికి ఉరిశిక్ష వేయబడినది. ఆతడు కలకత్తా ప్రాజెక్టులో అపీలుచేయుగా న్యాయరాష్ట్రసంబంధము లను నిరోధములవలన అపీలు కొట్టివేయబడినది. పోన్టుమాస్టరును బరేంద్రుడు చంపలేద. అత్రూకుని తెలిపెను. కాన ప్రీమికోస్సిలుకు అపీలుచేయుటకు అనుమతి కొరుచు కలకత్తా ప్రాజెక్టులో వీటివనువెట్టిరి, 5 వ తేదీని విచారణజరుగును. (ఆ. వె.)

వి. సి. ఎన్. వరీతులు

సిద్ధా, నవంబరు 19:—ఇండియన్ సివిల్ సర్వీసు పోటీ పరీక్షలకు న. బంధించిన చట్టమును, అబ్దుల్ల వయస్సు ఆగవు 1 వ తేదీ సరికి లెక్క చూచుటకుగాన, నాన్యూబరీ 1వ తేదీవరకు లెక్కచూచుటకు, సరిరణజేయుటకు ఇండియా స్టేటు క్లరకు రీగారు నిశ్చయించిరి

తూమర్పు 1925 నుండి జరుగు పరీక్షలలో అమలులోని కేవలము. అసంవత్సరము నాన్యూబరీ మొదటిరోజునకు అబ్దుల్ల లకు 21 ఏను వచ్చియుండవలెను. 28 వ ఏనువచ్చిన తనికీరాదు.

తుర్కీ

కొస్తాంటినోపొలును ఖాలీజేయునపుడు మిత్రమంతరిని సగౌరవముగ తుర్రుప్పులు జరిపిరి.

సిద్ధులు పెడరణసభవారు జల్లముందు ఒడంబడికను అంగీకరించుటకు నిశ్చయించిరి.

వింటర్బక్ ప్రభువు కొంతమందిచేతగాని పుత్రికను పెండ్లియాడినది.

యధ్యక్షులలో తనిచేయుటకు శ్రీ వైద్యులు నూడ నియమించుటలేనని వెండి వైద్యులొకగార ప్రతిపక్షము ఆక్షేపించిరి.

సామ్రాజ్యసభలో కేనియా సమర్థకు గూర్చియు విశేషములను భారతీయులు గూర్చి ప్రస్తావించుటకు ప్రభాగారి అనకాక మియబడునది.

తెయాకలంబో నున్న ఒమరుమనీగారు తానచేయుటకు చంకల నిమిత్తము కొంతమంది ఇండియాకు వచ్చుచున్నారు.

కాయాకారా ప్రచారమును గూర్చి చావరకు యధిగృహి కలుగుచున్నది.

వాతావరణస్థితి

1925-సం! అక్టోబర్ నె 4- తేదీ గురువారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	అక్టోబర్ 4 వ తేదీ	అక్టోబర్ 3 వ తేదీ	అక్టోబర్ 2 వ తేదీ	అక్టోబర్ 1 వ తేదీ	అక్టోబర్ 30 వ తేదీ
గోపాలపురం	88.1	9.1	...	0.07	0.56
కోరాపుట్
విశాఖపట్నము	89.0	79.6	...	0.18	0.30
రాజినాడ	90.9	75.3	...	1.90	1.34
మచిలీపట్నము	93.6	74.2	...	0	0.88
గుంటూరు
కర్నూలు	92.9	72.6	...	0	0.59
బళ్లారి	97.8	72.7	...	0	0.73
అనంతపురం
కడప	95.4	77.6	...	0	0.74
కల్లూరు	99.9	79.1	...	0.04	0.88
మద్రాసు	97.1	77.3	...	0	0.98
కడపూరు	92.8	77.2	0.01	0.96	0.40
కల్లూరు
గోలకొండ	96.7	75.4	...	0.18	0.70
కొంజంపేట	92.3	70.0	0.11	0.18	0.88
తిరుచనాపల్లి	95.3	75.0	...	1.74	1.83
నాగపట్నము	94.1	76.5	...	0.05	0.41
పుదుచ్చోరు
మధుర	95.1	74.8	0.07	1.87	1.95
పాంబూ	91.8	79.9	...	0	0.25
తిరునల్వేలి	0.06	0.56
తిరువేంగుడు	85.7	74.0	...	0	0.70
కొచ్చిన్	94.7	76.7	...	0.05	1.02
కాలికట్టు	85.3	74.5	...	0.19	1.01
మంగళూరు	86.0	74.4	...	0.02	0.82
బెంగళూరు	84.8	69.9	...	0.20	0.96
మస్సాన్
మెర్కూర	75.2	5.0	...	0.32	0.81
కైమారు
ప్రొద్దాబాద్
కార్వార్
కర్నూరి
కొంబాయి
మోలాపూరు
కొడెకెనార్	68.4	50.6	...	1.69	0.54
ఉదకమండలము

సర్కారులు:— ఆకాశము సాధారణముగా మేఘములతో మ్రోయుండెను. దక్షిణమున అల్పతర కొంచెము కనిపియున్నది బండదలలో కుడి తేదీమి 2 1/2 డిగ్రీ లెక్కనకు నుండెను విశాఖపట్నంలో కాలిక్టులు తేదీమి 2 1/2 డిగ్రీ లెక్కనకు, రాజినాడిలో 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువగా, కంజంపేటలో 8 1/2 డిగ్రీలు తక్కువగానుండెను.

దక్కను:— బళ్లారిలో మేఘము కొంచెము కనిపియున్నది. కుడి తేదీమి 6 డిగ్రీలు యెక్కువగానున్నది. ఇకపొట్ల కొంచెము మేఘములుండి తేదీమి చూచుటగానున్నది. కర్నూరు కలువలోను మబ్బులు పట్టియున్నవి.

కుడి తేదీమి 8 1/2 మొదలు 6 వర కెక్కువగా నున్నవి. దక్షిణదేశమునకు బద్ధ్యజేయునను కర్మము తీరమునకు మబ్బులు తేసి వర్షము తురియుచున్నది.

నామ సంవత్సర మాసందముగనుండి అక్కడక్కడ వర్ష పుడినునను జరుచున్నది.

ఎన్. ఆర్. సామ్రాజ్య, వాతావరణ వా. వ. జ్ఞా. భా.

జీర్ణరసాయనము

అజీర్ణములకు భుజించిన క్రమమును క్రమమును సరిగా మారవు. అజీర్ణము మిగిలిన రోగములకు కారణము. దీనివలన జీర్ణరసాయనము లిసుసానము క్రమముగా కలిగి దుర్బల మేవుచున్నది. 26 మాత్రల దెట్ల వెల రూప 1-4-0. అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు-బొంబాయి

ఆంధ్ర పత్రిక

1923 సం. ఆక్టోబరు నెల 4 వ తేది

గురువారము

ప్రాచీన దక్షిణహిందూదేశము

—:—:—:—

1921-22 సంవత్సరపు ప్రాచీన పరిశోధనా శాఖా నివేదికము ప్రచురింపబడెను. శాఖోద్యోగులు గంభీరము, నెల్లూరు, విశాఖపట్టణములందు సంచారము చేసి, శిథిలమయిన కట్టడములను కొన్నిటిని పరిశీలించిరి. విశాఖపట్టణపు ఏజెన్సీలోని జయపురపు ఏజెన్సీయందలి శాసనమును కొన్నిటిని పరిశీలించి, వానిలో తెలుగు భాషలో వ్రాయబడిన సంస్కృత శాసన మొకటి గనుపించెను. నలవంశమునకు జెందిన భావదత్తుడను స్వపుని కుమారున కది సంబంధించియుండెను. ఇది 5 వ శతాబ్దమునాటిది జయపురాట ఏజెన్సీలో దొరకిన శాసనములలో కెల్ల నది పురాతనపుది. 3 వ శతాబ్దమునాటి తెలుగు అక్షరముల గల శాసనము దొరకుట, మిగుల లాభకర మని ఎంచవచ్చును. దీని ప్రతిమ యొకటి నివేదికయందు పొందుపరచబడెను. ప్రాచీన దక్షిణహిందూదేశ వంశములకు సంబంధించిన శాసనము లంతగ, నివేదిక సంవత్సరమున లభింపలేదు. తూర్పు చాళుక్యరాజులు ఇంద్రవర్మ లేక ఇంద్రభట్టారకుడు, కొలది దినములపాటు రాజ్యము చేసినటుల సూచించెడి శాసనము దొరకినది. ఈ శాసనము వెంకటాచల వెంకటసుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి గారిచే నీ శాఖవారి కొనగబడెను. విజయనగర రాజులలో మొదటి వెంకటరాజుగారి దానశాసనము బయల్పడెను. జయపురపు ఏజెన్సీలో దొరకిన శాసనము ప్రాచీనమగుటయేగాక, ఇంతవరకును శాసనాధారము గనుపింపని నలవంశముగూర్చి, కొంత సమాచారము దెలుపుట యొక గొప్ప విశేషము. పశ్చిమచాళుక్యవంశములకు కీర్తివర్మ నలవంశమును నాశన మొందించినటుల మాత్రమిదివరకు తెలిసియుండెను. ఇప్పుడు దొరకిన శాసనమునందు, నలవంశమునకు జెందిన భావదత్తుని కుమారుడు అన్నసరేముకొరకు దానము చేసి నటుల గనుపించును. తన తండ్రి కాలములో తాత్కాలికముగ నవహరింపబడిన రాజ్యమును మరల స్వాధీనపరుచుకొనినటుల గూడ శాసనము దెలుపుచున్నది.

నాగరాక్షసులలో చెక్కబడిన మరియొక శాసనము, జయపురపు ఏజెన్సీలో దొరకెను. ఇది 11 వ శతాబ్దమునకు జెందినది. ఇది చాలవరకు పాడయిపోయినను, పశ్చిమవంశములకు సంబంధించినది గనుపించును. దీనియందు పండితాచార్యులను గురునామము లిఖింపబడెను. గణపతి వంశమునకు జెందిన రాజ సూచన యుండెను. పండితాచార్యుని పుత్రుడు ఆరు తర్కములలో ప్రవీణుడయినటులను శాస్త్రములు, ఆగమములు, స్మృతులు, పురాణములు మొదలగు వానియందు పాండిత్యమును సంపాదించినటులను, ఇతడు వైద్యుడును, పక్షయధిరత శాస్త్రవేత్తయు, నీతిశాస్త్రవేత్తయు, వేదాంతియు, భూరుదును అయినటులను, సూచించబడెను. ఇతనిని సంతోషపెట్టుటకు, శాసనకుని కూతురగు సుగళాదేవి, నిహదేవుడను రాజపుత్రుడు, కంఠాకవి మొదలగువారు, చాకీరబడిన గ్రామము

అలో నిలినివ్వవలయునను కనిపెట్టుట కంగీకరించిరి. ఈయొడంబడికపై రాణి విగ్రహమహాదేవియు ఆమెపుత్రులును, ఆమె సోదరులును, శాసనకుడును, పురోహితుడును, మన్నగువారు సంతకము చేసిరి. ఇతరులుగూడ దానసమయమునం దుండిరి. గోపాల దేవుడనునతడు రాణి పదవిని వహించినపుడు, వైన పేర్కొనబడిన తనగురువగు పండితాచార్యుని శ్రీపర్యవేషముయొద్ద ఆశ్రయింపగ, నతనిని యవసర అనేక శాస్త్రములలో ప్రవేశము గడించెను. అందుకుగాను గురుదక్షిణ క్రింద రెండు గ్రామముల నిచ్చెను. ఇట్టి శాసనములవలన ఏజెన్సీ ప్రాంతములు కొందరు దలచునటుల అనాగరిక ప్రదేశములు గావనియు, ప్రాచీనకాలములో విశ్వర్యముతో దులదూగెననియు, పండితులతో విజ్ఞానముతో నిండియుండెననియు, ప్రాచీన నృపులు, విజ్ఞానమును పోషించుచుండిరనియు, విదితమగు సని రిపోర్టు దెలుపుచున్నది. ఇంతియగాక చేరువననున్న బస్తరు సంస్థానములో గల ననేక దేవాలయములబట్టియు, వానిపై గనుపట్టెడి చిత్రపులబట్టియు, మన్యపు ప్రాంతము కొండొక కాతమున అఖండనాగరికము నడచి యుండెనని గ్రహింపవచ్చును. ఇంకను తిగు పరిశోధనల గావించిన, ఈ భాగముల ప్రాచీనచారిత్రము లభించునని, పరిశోధనశాఖవారు హింపించుచున్నారు. వెనుకటి శిథిలములు చాలవరకు భూస్థాపితమై డట్టమగు నడచిచే గప్పబడి యుండుటచే, పరిశోధన జరుపుట కష్టముగ నుండును.

తూర్పు చాళుక్యుల వంశమునకు సంబంధించిన రికార్డు లంతగ దొరక లేదు. వైన తెలిసినటుల ఇంద్రభట్టారకునికిని, వేంగిరాజగు రెండవరాజరాజునకును, సంబంధించిన శాసనములు లభించెను. ఇంద్రభట్టారకునికి త్యాగధేను అను బిరుద ముండెను. ఇంద్రభట్టారకుడు సింహాసనము నధిష్ఠింపలేదను డాక్టరు ఫ్లీటుగారి వాదము నిరాధారమనియు, ఏడవ శతాబ్దము అతడు రాజ్యము చేసెననియు, ఇప్పుడు స్పష్టమగుచున్నది. చెండలూరు శాసనములలో నెరిసిపేరునకు మహారాజుని చేర్చబడుట మరియొక నిదర్శనము. కిలిగనగర గాంగవంశస్థులు దండెత్తినపుడు, ఇతడు అకాలముగ మరణించెను. ఇంద్రవర్మ తేసిన దానశాసనములో, దానమును గ్రహించిన బ్రాహ్మణుని తాతపేరునకు "బోయి" అని చేర్చబడి యుండెను. "బోయి" యనగ భౌగిక యని యూహింపబడినది. ఇతడు గ్రామమునకు పెద్దయట. ఇక్కాలమున బ్రాహ్మణ నామములకు "బోయి" యను యంత మెక్కడను గనుపించదు. కాని కాశ్మీరమునందు కొందరు బ్రాహ్మణుల పేర్లలో "బోయి" అను పదము గనుపించుట. ఈ విషయమును గూర్చి పరిశోధకు లింకను బాగుగ విచారించుటముఖ్యము. మరియొక శాసనము, సూర్యవంశమునకు జెందిన మలయరాజులకు సంబంధించి యుండెను. ఇంకొక శాసనము, తూర్పు చాళుక్యనృపు డగు రెండవ రాజరాజునకు సంబంధించినది. ఇతనిపేరు గల శాసన మిదివరకు దొరికియుండలేదు. వేంగినృపుడు స్వతంత్రముగ పరిపాలించినటులను, చోళనృపునికి లోబడక ఇతడు దానములను స్వయముగ చేయుచున్నటులను దీనిని బట్టి గనుపించును. వేంగిరాజుగ నుండి, రాజరాజదానమును చేసెను. కాని రాజరాజ ఒక్క సంవత్సరమే అనగ 1077-78 సంవత్సరమున మాత్రమే రాజ్యము చేసినటుల గనుపించును. పిమ్మట నిలినితమ్ము డాస్థానము నాక్రమించెను.

దానశాసనము ప్రకారము 12 గ్రామములను కన్ను లేవియు నీయ వససరము లేకుండ

దానము చేసినటుల గనుపించును. దానమును గ్రహించిన యతడు ముమ్మడి భీముడు. ఇతడు నృపునికి స్నేహితుడుగ నుండి స్వామి భక్తితో కొలువు చేసెను. చోళదేశమునందలి డక్షిణార్కాటుకు సంబంధించిన దేవాలయము లనేకములు ప్రాచీనపరిశోధక శాఖవారిచే పరిశీలంప బడెను. ఇందు గనుపించిన శాసనములు పెక్కులు మిగుల విలువగలవి. పాండ్యవంశమునకును, పల్లవులకును, విజయనగర వంశమునకును సంబంధించిన వృత్తాంతము కొంత బయల్పడెను. ఈ వృత్తాంతములు ఆయా రాజుల కాలమును నిర్ణయించుటకు గాని, వారి చారిత్రమునకు సంబంధించిన విశేషములను గ్రహించుటకు గాని ఎక్కుడుగ నుపయోగింపక బోయినను, ఆ కాలపురజా జీవితముగూర్చి విశేషములను కొన్నిటిని దెలుపుచున్నవి. ఇప్పుటి ప్రజల కెక్కు ముపయోగకరముగ నుండునది, అప్పటి జీవితమునకు సంబంధించిన విషయములే. డక్షిణ హిందూదేశమునందు దేవాలయములే ప్రజల జీవితమునకు కేంద్రస్థానముగ నుండెను. మతధర్మము జీవితశాఖ లన్నిటియందును ప్రవేశించెను. ప్రాచీన కాలమున దేవాలయ కరిపాలనము మిగుల నుత్కృష్టదశలో నుండెను. దేవాలయ మొక ప్రజాకరిపాలిత సంఘముగ నుండెను. ప్రజలిండుకు అత్యంతముగ తోడ్పడుచుండిరి. రాజున, అతనిక్రింది యద్యోగులను గూడ దేవాలయ కరిపాలనమునకు తోడ్పడుచుండిరి. పాలకులును పాలితులును కలిసి సహాయకడుట కీ ప్రతిష్ఠావన మొక్కరికు వచ్చు చుండెను. దేవాలయములకొరకు రాజులచే భూములు దానముగ నుసగబడుచుండెను. కొందరు రాజులుతమ రాజ్యమునకురాదగిన కన్నుల ద్రవ్యమును దేవాలయమున కిచ్చివేయుచుండిరి. మరికొందరు దేవాలయముల కిచ్చిన భూములమీద కన్నులులేకుండ జేయుచుండిరి. దేవాలయములకు భూములిచ్చివారికి, రాజు తోడ్పడుచుండెను.

ప్రసిద్ధ దేవాలయములు, కమిటీలచే కరిపాలింపబడుచుండెను. కమిటీ లేనపుడు, గ్రామసంఘమే ధర్మకర్తగ నుండి వ్యవహరించుచుండెను. కొన్ని సేవలసమిత్తము ప్రత్యేకపబడిన సొమ్ము వైఖానసులకరముగ నుండెను. వీరు దుర్వినియోగము జేయుచో, రాజుగారు వీరియొద్దనుండి నష్టమును రాబట్టుచుండిరి. దేవాలయములందలి కేంద్ర భాగము ప్రత్యేకసంఘ యాజమాన్యమున నున్న నిదర్శనములు గలవు. దేవాలయధనాగారముగూడ ప్రత్యేక సంఘపరిపాలనముక్రిందనుండెను. ఈసంఘమునకు పాలనాధికారము గలదు. కొన్నివరతులకు లోబడి భూములను విక్రయింపవచ్చును. రాబడి వ్యయమునుగూర్చి టెక్కలు సరిగ నుంచబడెను. ధనావహరణము జరిగినచో, చోళరాజుల కాలములలో, రాజవిచారణ జరుగుచుండెను. దేవాలయ పరిపాలనము, సక్రమముగ జరుగుచుండెననటకు నిదర్శనములనేకములు గలవు. డక్షిణదేవాలయము ఇప్పుటి రిజిస్ట్రీ ఆఫీసువలెనుండి, రిజిస్ట్రీ ఆఫీసుకన్నను రికార్డుల నెక్కుడుకాలము రక్షించుచుండెను. వీనియందు వ్యవహారముల చక్కగ గనుపించుచు, ఆధునిక పరిశోధకుల కచ్చెరువు గలిగింపకమానదు. ప్రాచీనచోళరాజులకాలములో ఇరిగేషను చేరువులపొషణనిమిత్తము భూము లీయబడినటుల, శాసనము దెలుపుచున్నది. చెరువుకట్ట తెగిపోగ, గండ్లను పూడ్చినందులకు భూములీయ బడెను. కుమార తాతాచార్యులను గొప్పపండితుడు పెక్కు కిలిగలకు స్వయముగ బునాదులను వైచి నటుల రికార్డులు దెలుపుచున్నవి. విజయనగరరాజ్య కరిపాలనలో దివ్యకాలమునందు, నెల్లూరుజిల్లాలో

ఇరిగేషను చెరువుల పోషణకు ఏర్పాటు చేయబడెను. ప్రతిపూర్ణిని కుంచము ధాన్యముచేపున వసూలు చేయబడెను. ఈ విధమున వసూలయిన ధాన్యము, చెరువుల మరమ్మత్తులు, పోషణకొరకు మూలమే వినియోగింపబడెను. దేవాలయములలో నాటక శాలామండప మున్నటుల ప్రాచీన చోళరాజుల చారిత్రము దెలుపుచున్నది. ఆ కాలమున గ్రామమునకు డైరెక్టరు లున్నటుల దెలియుచున్నది. వీరిని గ్రామగణము లని పిలుచుచుండెవారు. గ్రామసంఘమునకును, వీరికిని గల సంబంధ మేదియో దెలియదు. కాని, ప్రజాపరిపాలనము ఉన్నత స్థితియందుండెననియు, స్వపులు ప్రజానరంజకులుగ పరిపాలించుచుండిరియు, దృష్టాంతములు గనుకట్లుచున్నవి. ప్రాచీనకాలమున జేవదాసీలు ఇప్పటివలె గాక, సీతి వర్తనలుగ నుండిరి తెలియదు. ఒక దేవాయములోని జేవదాసీలను రాజపరివారమున బలవంతులుగ జేర్చగ, రాజు విని వీరిని మరల దేవలయమునకు బంపినటుల, యొక రికార్డు దెలుపుచున్నది. విజయనగర రాజులలో మొదటి విరూపాక్షుని కాలములో, రాజకు జెందవలసిన కన్నుల నేకములు దేవాలయమున కొనగబడినటుల గన్నట్లును. ఈ రికార్డుపై గోపన్న యనువారు సంతకము జేసిరిట. రాజజ్ఞ నితడు అమలలోనికి దెచ్చియుండును. ఇటులనే రెండవ దేవరాయలు తమకు దేవాలయ మీయవలసిన ధనమును దేవాలయపు లాభముకొరకే వినియోగింపవలెనని ఆజ్ఞాపించెను. ఆ కాలమున పన్నుల క్షయముగ నుండెనని రిపోర్టు దెలుపుచున్నది. పన్నుల భారము ఇప్పటి యంతయధికముగ లేదనుట స్పష్టము. ప్రాచీనపరిశోధన జరుగుకొలదియు, పూర్వనాగరికముగూర్చి విశేషాంశము లనేకములు బయలుదేరుచున్నవి. భారతీయులు అనాగరికులను అజనింద మాసిపోవుచున్నది. ప్రాచీనచారిత్రమును గ్రహించి దానిని బయల్పరుచుటకు ఆంధ్రవండితుల కవకాశములు పెక్కులు గలవు. వానిని వినియోగించి, ఆంధ్రదేశే ప్రఖ్యాతిని విస్తరింపజేయుట, వీరి పరమధర్మము.

ఇంపీరియల్ ప్రిస్ రెన్యూ

లండనులో నిపుడు జరుగుచున్న ఇంపీరియల్ సమావేశముల ఫలిత మెటులున్నన, హిందూ దేశపు మెడకు ఇంపీరియల్ ప్రిస్ రెన్యూ నంటగట్టుట తటస్థంపవచ్చును. సామ్రాజ్యమునందే అన్నివస్తువులను ఇండియాప్రభుత్వము వారు కొనుగట్టుల ప్రభుత్వ ప్రతిఘటనలు వాగ్దానము జేయవలయునని, అరికి సమావేశమువారు బలవంత పెట్టెదరిని దెలియుచున్నది. ఇందుకు వారు లొంగుచో, హిందూదేశపు దాన్యము పూర్తియగును. ఇదివరకే నేకమారులు దేశీయముల, ఇంపీరియల్ ప్రిస్ రెన్యూకడవలన విశేషముగ నష్టపడువారు భారతీయులు. అధినివేశ రాజ్యముల కిదువలన మితిలేని లాభము గలుగును. సామ్రాజ్యభిమానము చేరు పెట్టి, హిందూదేశమునందలి ముడివస్తువులను అధినివేశ రాజ్యములవారు చౌకగ కొనుక్కొనెదర. వారు తయారుజేసిన వస్తువులంత ప్రీయముగ నున్నను హిందూదేశము కొని తీరవలెను. తర ప్రదేశములలో చౌకగ దొరకినను, భారతవర్షము సామ్రాజ్యమునందే ఆర్డరు నీయవలెను. హిందూదేశము తయారుజేసిన వస్తువులు లేకబోవుటచే, అధినివేశ రాజ్యముల పోటీ కాగజాలక మిగుల బాధ నొందును. సామ్రాజ్యమున తమ ఒక్కస్థానముగ భావించి,

దానిపై సామ్రాజ్యభాగములన్నియు యభిమానము జూపవలయుననుట సిద్ధాంతమునందు ఆకర్షవంతముగ గనుపించినను, అనుభవములో విరుద్ధముగ నుండును. ఏలనన, సామ్రాజ్యమునందలి భాగము లన్నియు సమానస్వార్థత్వము ననుభవించుచున్నచో, అందరును సామ్రాజ్యభిమానమును సమానముగ జూప వీలగును. అందుకు మారుగ, సామ్రాజ్యమునందే పెద్దదగు హిందూదేశము కడు హింసపిలిచి నుండి పరాధీనత ననుభవించుచుండనపుడు వాణిజ్యమునందు గాని పరి యేశాఖయందుగాని హిందూదేశమునకు సామ్రాజ్యభిమానము గుదురుట దుర్లభము. సామ్రాజ్యభిమానము గుదురవలయుననిన, హిందూదేశమునకు ముందుగ స్వరాజ్య స్వార్థం త్రంత్వము నొసగవలెను. లేనియెడల ఇంపీరియల్ సమావేశములు వట్టి జూటకము లగును. ఆర్థిక సమావేశమునందు సర్ ఫిలిప్స్ లాయడుగారు జేసిన దీర్ఘప్రసంగము, హిందూదేశమును నమ్మింపజాలదు. ఇండియాప్రభుత్వమున ముచ్చటించిన ఇన్స్పారి యభిప్రాయములతో హిందూదేశ మేకవింపజాలదు. హిందూదేశము తన వాణిజ్యకదలిని నిర్ణయించుకొనుటకు, స్వరాజ్యసిద్ధి యవసరము. అందుకొరకై ఎంతటి గ ధప్రయత్నముల జేసిన నంతశ్రేయస్కరము.

స్వరాజ్యపక్ష పరిణామము

స్వరాజ్యపక్ష పరిణామము, మొదటి యాశలకు భంగము కలిగించుచున్నది. కాసనసభలను ధ్వంసము జేయుట గాక, స్వరాజ్యసిద్ధికొరకు వాని ను పయోగించుట యే తమ యుద్దేశమని, పంజాబు స్వరాజ్యపక్షము వారు నిర్ణయించినటుల దెలియుచున్నది. లజపతిరాయి గారు సూచించిన వాగ్దానము లీ యుద్దేశమున కనుగుణముగ నున్నవి. కాసనసభలను ధ్వంసమునర్చున. యుద్దేశము పంజాబునందే లేకయుండ, తదితర ప్రదేశములందు ప్రబలుట దుస్సరమగును. నిన్నటి దినము సౌందర్యసహాయలో జరిగిన స్వరాజ్యపక్ష సభలో, అధ్యక్షులు డిల్లీ కాంగ్రెసు తీర్మానము పట్ల నాశాభంగము గనపడి, స్వరాజ్యపక్ష విజయమును గూర్చి నిరాశను గనుపరిచిరి. ఇంత వరకు డిల్లీ తీర్మానము గూర్చి స్వరాజ్యపక్షము వారత్యంతసంతృప్తి గనుక ఆచుచుండ, సభాధ్యక్షులు భిన్నభావము జూపుచున్నారు. దాసుగారయినను, కాసనసభాప్రజ్ఞమునకు గల నిరోధమును కాంగ్రెసు తొలగించిన చాలునని తెలుపుచుండిరి. డిల్లీ తీర్మానముపట్ల దాసుగారు మిగుల సంతృప్తి జూపియుండిరి. బొంబాయి తీర్మానము జరిగినవాటినుండి నేటివరకును, స్వరాజ్యపక్షము వారాందోళనమును స్వేచ్ఛగ సలుపుచుండిరి. బహిష్కారవాదుల ప్రచారమునకు నిరోధము గలిగింపబడెను. అట్టి స్థితిలో స్వరాజ్యపక్షము వారి యాందోళనము సఫలముగా కున్నచో, ఇందుకు కారణములు వేరుగలవు. స్వరాజ్యపక్షము మంచిని చెడ్డనుగూడ నిరోధించెడి ప్రతిష్టాభివ గూర్చి పట్టుట్టి తదనుగుణముగ కార్యక్రమము నేర్పరిచియున్నచో, దేశము వీరిపట్ల దలను గ్రహించుటకు వీలుండెడిది. స్వరాజ్యపక్షపు యుద్దేశ మేదియో గ్రహింపజాలక ప్రజలు చిక్కుపడుచున్నారు. దేశాభివృద్ధి కనుకూలురగు నభ్యర్థులెవ్వరయినను వారికి స్వరాజ్యపక్షము ప్రోద్బల మొసగును. ఇది సహాయనిరాకరణము గాదని, అధ్యక్షులు లంగీకరించిరి. అట్టితరీ, స్వరాజ్యపక్షము కాసనసభలలో జేరి సహాయనిరాకరణము

నవలంబించుట జరుగని వ్యవహారమనియు తుదకీది సహకారము క్రిందకు దిగుననియు, యూహించిన వారివాక్యము లపుడే నిజమయినవి. ఇటుల జరిగినందులకు విచారించ బనిలేదు. కాసనసభల ప్రశ్న యంతరించి, స్వరాజ్య పక్షమును గాంధీపక్షమును కలసి మరల నేకముఖముగ బనిచేయుటకు, త్వరలో నవకాశము లభించునని దలచెదము. కాన్నిలుభ్రమ దొలగి, నిర్మాణకార్యక్రమము కొంకు ప్రజలప్రమత్తులై బనిచేయుటకు త్వరలో అనుకూలపరిస్థితు లుదయించు గాక!

కీ. శే. పియర్స్ నుగారు

ఆంధ్రానుగారి సహచరుడును, హిందూదేశాభిమానియు, నిర్మలచారిత్రుడు నగు, పియర్స్ నుగారి మరణవార్త భారతీయులను విషాదమున ముంకక మానదు. వీరికి గాంధీ, రవీంద్రులపై సమానభక్తి గలదు. పియర్స్ ను, ఆంధ్రానుగార్ల వంటి మహాత్ములు ఒక జాతికిని, ఒక దేశమునకును గాక, ప్రపంచమేమనునకై పాటుబడుచుండురు. మానవకోటిపై వీరికి అసమానమగు ప్రేమ గలదు. జాతిమతభేదముల నతిక్రమించి, లోకశ్రేయము కొరకు కృషి సలుపు వీరి జీవితము ధన్యము. వీరికిర్ని కాళ్ళెముగ విలసిల్లగలదు.

మహాత్మా గాంధీ గారి

జన్మ దినోత్సవము

చెన్నైలో మైలాపూరు ఉత్తరపు మాడపిడిలో నివసించు వారును ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజకీయమున నగ శ్రీయుతి కె. నాగేశ్వరరావు పంతులవారిచే మహాత్ముని జన్మదినోత్సవ సందర్భమున (2-10-28) కుమారు 2000 వీదకుల ఆహ్వానము జేయబడినది. కాని దానిలోని యాశ్చర్యమేమన, మైలాపూరును పంచాయితీ, ప్రభుత్వము, మహమ్మదీయులతోను భేదము గమనింపకంకుటయై ఆశ్చర్యజనకము. దానయోలోని నివాసము గొప్ప అను దానిని శ్రీపంతులవారు శ్రద్ధాపూరితముగ గ్రహించుట మిక్కిలి కొనియాడదగినది. పిదప సాయంకాలము 5-30 గంటలకు పెద్దపిడిలో స్థాపితమైనందు తిరువళ్ళూరు రాజపాఠశాలలోని విద్యార్థులకు ఉపాహారము లొక రకమిటుకుల శ్రీయుత దాక్షుడు సి. సుబ్బారావు బై. ఎం. సి. యే కార్యదర్శి యగు శ్రీరాజురాలకు ఉపదేశించి, శ్రీమాన్ సామెన్ గార్లు మొదలగువారితో కచ్చిరి. అప్పుడు విద్యార్థులను, విద్యార్థినులను, కేంద్రము విభాగించి వారిచే కీర్తనలను, వారిలచే లేవారము, కోలాటము, మొదలగునవి కీర్తించబడినవి. అచ్చట చేరియుండిన పిన్నిలు పెద్దలు అందరికి ఫలహారము సమర్పించి, ఇత్యుజనది. పిదప శ్రీరాజు బయటకుగారిచే ఆభివృద్ధిని గుతించియు, శ్రీరాజు బయటకుగారిచే 'మహాత్ముని మహిమ- త్యాగము, గుణముల' గుతించియు సంగ్రహముగ వ్యవస్థింపబడిన వెళక కయివారిచే మహిమలూరితు సహాయంతో కటములు మాపబడినవి. అచ్చట నొకవిశేషము గలదు. పటములలో ప్రథమము మహాత్మునిపటము మాపబడిన వెళక కొన్ని త్యాగములపటములను చూపించిరి కాని మతేయోధనకుల పటములను చూపవలెదు. అదియు విశేషముగ గాంచి సంతోషించిన పిదప దాక్షుడు సి. సుబ్బారావుగారిచే వ్యాధిగ్రస్తులకు పోషణము లియ్యబడిన వెళక తామిక్ వ్యాధి పీడితులకు ధర్మము, పోషణము లియ్యవట్లు ప్రతి గ్రామములకు పాచ్చిరేణి పిదప విద్యార్థులచే అన్నదాతకు ఆయనరాజ్యభాగ్యములు కలుగునట్లు భగవంతుని ప్రార్థించిన వెళక నాగధ ముగిసిన పని నైపాతకాల యూహాభావము మాట వ్రాయుచున్నాడు.

పంజాబు కాసనసభ

డాక్టరు గోపీచంద్రుగారు ఎన్నికలకు నిలిచిరి లాల్ లజపతిరాయిగారి ఆజ్ఞాసాము డాక్టరు గోపీచంద్రుగారు పంజాబు కాసనసభ ఎన్నికలకు నిలిచిరి. గోపీచంద్రుగారు అసహాయవాదులు. గాంధీమహాత్ముని విధానము ధింధి సుప్రార్థితము గలవాడు. (ఆ. ప్రే)

13 వ నెల్లూరుమండల మహాసభ

వెంకటగిరి

(స్వ కీ య వి లే ఖ రి)

అక్టోబరు 29-నవంబరు 29 తేదీ మహాసభ వెంకటగిరిలో ప్రారంభమయినది. ఆ తొలిదినముననే నెల్లూరు వాయవ్య కలెక్టరేట్, అందఱును వెంకటగిరి చేరియుండిరి. వారి సాయంత్రము అధ్యక్షులగు శ్రీయుత కుంగటూరు ప్రకాశం పంతులుగారు మహాసభానికి వచ్చెదరని ముందు చేరి యుండిన వారందఱును పురవాసులతో చేరి పూజయిటకు భజనంతో వారిని సత్కరించుటకై వెదలియుండి అధ్యక్షుడు రామచంద్రరావు 9 గంటలకు యిల్లుచేరిరి. అధ్యక్షుడును రయలులలో రాకొద్దమీద మహాసభానికి తనబండిలోవచ్చుటచే మార్గమున నీళ్లు చాటలేక కొన్ని కష్టములు పడి అర్ధరాత్రువఱకు చేరిరి. 29 తేదీ ఉదయం కాలినడకతో అధ్యక్షులు బయలుదేరగా వారిని తూర్పుదిక్కు నగరిదిక్కు, బ్రాహ్మణవిఠలుగనుండు ఉత్సవముతో ఊరేగించి పిమ్మట సభకై వేయబడియుండు మండ్లిము యెద్దకు చేర్చిరి. ఆ పుట్టికి 10 గంటలకు లా యెను. మధ్యాహ్నము 11 గంటలకు సభ ప్రారంభమై, సభ్యాసంఘాధ్యక్షుని ఉపన్యాసమును అధ్యక్షుని ప్రధానమున, జరిగినది. అధ్యక్షుని ప్రధానమును యిదివరకే కలెక్టరేట్ ప్రజలందఱును న. సభ్యాసంఘాధ్యక్షుడు తత్సంఘాధ్యక్షుడు రామచంద్రరావు అధ్యక్షులగు మాడభూషి శేషచార్యులవారిచే చదివబడినది. అందు వారు ప్రస్తుత ప్రజలందఱునకు ఆంధ్రప్రదేశ్ ముందు కార్యకర్తలగునూర్చి విశేషము చెప్పిరి.

అనంత భోజనానంతరము మహాసభ కూడెను. ఢిల్లీ కాలెగరు రాజీర్యమును జనునంది పనిచేయవలసిన దనియు కానకభట్ల పోవువారినికాని, కంతువారినికాని అనుభవము మాడదనియు, హిందూ మహమ్మదీయైక్యతను నూర్చియు, సామ్రాజ్యవస్తుప్రదర్శన విషయమై నెల్లూరుమండల సర్కారువారిచే చేయబడిన సీద ప్రకటనను ఖండించుచును తీర్మానములు గావించబడినవి. హిందూ మహమ్మదీయ సభ్యుల విషయమున నెల్లూరులో హిందువులు పొందియుండు దీక్షిని కర్మకరచనుమలను మహమ్మదీయులు ఎత్తుకగా ఉద్యమమున పాల్గొనలేదని జకాబ్ రహిమ్ కుల్లాసాహెబుగారు నడివిరి. శ్రీయుత కందాడై శ్రీనివాసగారు దీనిని గుఱించి కాలెగరువారు చేయవలసిన ప్రయత్నము సంకల్పము చేసితిమియు దీక్షి అమలులో నుండలేదనియు, హిందు మహమ్మదీయులు కలిసి చేత్రాణుచేసి యొక ప్రాంత నేర్పాటుచేసికొని రనియు అందుకు కృతికేముగ నిప్పటికేమియు జరిగియుండలేదనిచెప్పిరి. ప్రకాశంపంతులుగారు హిందువులు తాము చేయవలసినది చేసితిమని తృప్తిపడినను, మహమ్మదీయులు తృప్తిపడకుండుటకు కొంతయుండినందుల దానిని పూర్తిజేయవలసినదనియు, చెప్పిరి.

నెల్లూరులోనుండి యిరువురు వేళ్ళులను ఇంగ్లాండులో జరుగు సామ్రాజ్య ప్రదర్శనమునకై తీసికొనిపోవుట కొక నిత్యకేతకము వారు కొంతప్రయత్నము చేయుచుండినందు, అట్టి సీదపున హిందూలొక ఆశయమున కలిగించు నట్టిదిగాక, సర్కారువారు చేయుట హేతుమయము, తీర్మాన ఉత్పాదకులైన శ్రీ కె. నెల్లూరుకంటి రాఘవశాస్త్రిగారు నొక్క కల్పించిరి. శ్రీనివాసగారును తోడపంతులు. ప్రాకారాలలో, 10 సంవత్సరముల (సీదకు, మాడ అలెక అనుయోగి పుదరసాని, వాట్యమునందు సురుగు రాలు, ఈదేశమునకు వచ్చేసి, ప్రదర్శనకొరగా యావేశము లాని యింగ్లీషువారు విశ్వప్రయత్నముచేసి ఆయెను వెనుకకు పంపిన విషయమును ఉదాహరణార్థము చెప్పి వారి కంఠమర్యాద తోపయ్యసపుడు మనము ఇట్టి సీతికి నిప్పకొన గలుగుదుమా యని నిరసించిరి.

మఱుదినము 30 తేదీ ఉదయమునుండి మధ్యాహ్నము జఱు విషయార్థానుకరణ మాడియుండి, మధ్యాహ్నము మహాసభకూడెను మహాసభయందు అనేక తీర్మానములు చేయబడినవి. ఇందు ముఖ్యమైంది సంఘసేవకునుతీసిన తీర్మానము శ్రీయుత కేవలవాడ మండలేఖర రెడ్డిగారు ఉపపాదించిరి. కలరా మొత్తము అంట్లు వ్యాధులు ప్రబలి బాధించుచుండునపుడు పంచములు మొదలగు వారిని కన్నెత్తిమై సుమాదెసి, మై అన్నెత్తి భూనివారణపునివారినికొనకరమాత్రానవారినిలాభముకలగలవల

దని, నొక్క చెప్పి, సంఘసేవకు తగినవిధముల నేర్పబడి, వారెంద్రవలెగాక వేరకరిమాణంతో నేర్పబడి పనిచేయుట యవసరము నొక్కకల్పించిరి.

కార్మికుల కష్టముల నివారణకూర్చి ముఖ్యముగ నేర్ప గాని కొంతకష్టమేదీని కూలియుంత లెడదీయతో తక్కువ కూలినిచ్చు దురాచారమును తొలగించి, వారిని గౌరవించి తగు విధమున విచారించుచుండుట భగ్యమని శ్రీయుత కె. నెల్లూరుకంటి రాఘవశాస్త్రిగారు తిక్కవరపురామిరెడ్డిగారు చెప్పిరి. కార్మికుల కష్టముల వారిని విచారించి బావునిమిత్తమై జల్లపంతులువారు ఒక ఉపసంఘము నేర్పాటుపరచుమని తీర్మానించిరి.

మహాసభ కాలి 9 గంటలకు ముగింపునకు వచ్చెను. తంకటగిరిలో అసహాయవాదులపై ప్రయోగింపబడుచున్నదని చెప్పబడు సంఘసహాయమును గుఱించి విచారించి కరిష్కరించుటకు శ్రీయుత ప్రకాశంపంతులుగారికి అధికార మొసంగబడినది. సభను ముగింపుచు ప్రకాశంపంతులుగారు కాంగ్రెసువారిచే బాధిస్తామనియు కలనాముని నిరసియుంచి భావికార్యక్రమమును ఎత్తుకవడితో ముడలవాములు పూనవలయునని వేదించిరి.

బహిరంగ సభ మండలమహాసభ ముగిసిన పిమ్మట రాత్రి 10 గంటలకు క్రమశాస్త్రీ వెంకటగిరిపాతల ప్రార్థనకు త్రోసివెచ్చుటకై ప్రకాశంపంతులుగారు వెంకటగిరి గాంధీమైదానమున నొక గొప్ప బహిరంగ సభయందు నిరాఘాటముగ కాలెగరు ఉద్యమమును గుఱించి గంధీశాస్త్రిగారు మొదలించిరి.

ఆతరువాత వెంకటగిరి విషయమైన రాజీప్రయత్నమునకు గూడ సుప్రసిద్ధిని తెలిపినది. పంతులుగారు ఉదయమున బయలుదేరి మద్రాసుకు వెళ్లిరి.

రాగల వత్సరమున కేమిగ్రామమున జరుపవలసినదిగా మండలమహాసభను, కనిగిరి ప్రతినిధులు ఆహ్వానించిరి.

తీర్మానములు

1. కామసభావిషయమై ఢిల్లీలో జరిగిన అత్యంత వేగము మహాసభవారి తీర్మానము, అమలులో నెట్టువలసినదని, ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.
2. హిందూ మహమ్మదీయైక్యతకు, ఈ జలాయందు తగిన కృషి సలహావలసినదిగా యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.
3. లండనునందు జరుగు సామ్రాజ్య వస్తుప్రదర్శనమునకు నెల్లూరుమండల వేళ్ళులను కొందఱిని పంపుటకు గవర్నమెంటు యుద్ధోగములు సలిపి ప్రయత్నములు యీ సభవారు విరసించుచు వారి ఆహ్వానము తెలుపుచున్నారు.
4. నెల్లూరుజిల్లాలోని కాగపురమునకు సత్యాగ్రహమున రింపుటకు వెళ్లి విజయము గాంచి వచ్చిన కాంతిమెట్లల సీసభ వారు అభినందించుచున్నారు.
5. మహాత్ముని అజ్ఞానపారము నిర్మాణకార్యక్రమము కొనసాగించుచు మహాత్ముని శిష్యులుగా బంధించుటకు తోడుదగు కృషి సలహావలసినది ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.
6. గ్రామకాలెగరుసంఘముల చక్కగా నెలకొల్పించు సాంఘిక విషయమునకు కాంతిసంఘమును నెలకొల్పితలెనని ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.
7. బోకలో బోర్డులలోను మునిసిపాలిటీ, యూనియన్ బోర్డులలోనును అసహాయవాదుల నెట్టుక ప్రవేశకల్పించెనని ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.
8. నెల్లూరుజిల్లా కాలెగరు సంఘమువారు లెక్కలను ప్రతిసంవత్సరము అన్వేషించి, ప్రజల సంక్షేమానులను నివారించుటకు వివిధ పండితలెవరను, అయినా సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.
9. కేనియా సమస్యనుగురించి ప్రభుత్వమువారు గుఱివిన ఆక్రమచర్యలను ఖండించుచు ఇంగ్లాండుకుండు జరుగబోవు వస్తుప్రదర్శనమును బహిష్కారము సలహావలసినదిగా కాకివాడ యందు జరుగబోవు ప్రభుత్వమునకు సహాయముచేయుటకును, సూక్ష్మ నైద్యమున చేరి సేవయొనరించుటకును, జరుగబోవు వేగము మహాసభవారు ప్రతినిధుల టిక్కెట్లకొని నిరుత్సాహము కలుగనియకుండ కథను జతప్రయత్నముగా కొనసాగించుటకు, ఈ సభ వారు తీర్మానించుచున్నారు.
10. వెంకటగిరిలో జరుగు సంఘసహాయమును గూర్చి విచారించుటకు అధ్యక్షులగారికి శ్రీ ప్రకాశంపంతులుగారికి సర్వాధికార మియ్యబడినదిగా యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

11. కూలిలను బాగుగా గిస మర్యాదతో చూచుచు వారికి తగువేతనము లిచ్చుచు వారి అభివృద్ధికి తోడ్పడవలెనని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

12. మహాసభి బోర్డులను బోర్డులు, నెల్లూరులలో నియమించి కొందఱిని గ్రామాదులలో తగవులదీర్చుటకు నేర్పాటుచేయవలెనని ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

13. అంటరానితనమును బోగొట్టుటకుగాను జలాధారములందును పాతకాలలందును పంచములకు కార్మికులను నియ్యటకు ప్రయత్నము చేయవలెనని ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

14. జపాను, కనడా, రాజ్యముల సహాయనిధులకుగాను (ద్రవ్యము) కనూజచేయుటకుగాను నీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

15. ఢిల్లీలో జరిగిన అవసరవేగము మహాసభవారు యేర్పరచిన కాననోల్లంఘనోపసంఘమువారి తీర్మానములను, అతిక్రమించకుండ నడచుకొనునట్లు ఈ సభవారు తీర్మానించవలెనని.

16. పల్లెటూరు కలెగరు ప్రయత్నములను, ముంగురూరు వాతీయవిద్యాలయసౌకర్యములను ఈ సభవారు వందనము లర్పించుచున్నారు.

17. ఢిల్లీలో జరిగిన అవసరవేగము మహాసభవారు తీర్మానించునట్లు కాంతిమెట్లలను ముఖ్యంగా జేర్చుకొనునట్లు ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

18. గ్రామాదులలో హిందీభాషను, అభివృద్ధిపరచునట్లుగా ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

19. లంగరు భాషా, వైద్యశాలలు, అసహాయవాదుల నల్లనిర్యాణము చేసి ప్రజలకు సహాయము చేయుదురని ఈ సభ వారు తీర్మానించుచున్నారు.

* * * * *

అధ్యక్షుడగు ప్రకాశంగారి అంత్యోపన్యాసము చేయునం దన్నిమరణమువారు సభ్యాసముతో కలసి పనిచేయవలెను. కాలెగరుసభ్యు లందఱును ఏకీభవింపవలెను. ప్రచారమునకై గాక ప్రచారముల కుటుంబసోపానమునకై గూడ ధన మొసంగవలెనని కొందఱునిరి. అది అసాధ్యము జర్మనీవారు సత్యాగ్రహమును ప్రాంబించిరిగాని భవము లే పోవుటవలననే వారు దానిని వదిలివేయవలసి వచ్చినది. జర్మనీదేశమువారు జై ప్రజలను కలసి సత్యాగ్రహమును జరుపుచున్నను గూడ భవము లేనికారణమున వారు దానిని వదిలివేయవలసి వచ్చెను. అట్టివో ప్రభుత్వసహాయము లేకుండ పని చేయుచున్న మనకు జరిగిత అసాధ్య మగును. కాననే మహాత్ముడు మన ఉద్యమము త్యాగమునై వాధారపరునట్లు మొదటనే ఏర్పరచెక ప్రతిప్రచారమును కుటుంబసోపానకార్యము చేసికొనుచు ఎట్టిత్యాగమునైన చేయుటకు సంసిద్ధులుగా నుండవలెను కాలెగరుసంఘములును భవిష్యము యెల్లప్పుడును భవసహాయము చేయవలెనని ఆసింపకుండనే ప్రచారము చేయవలెను. కాలెగరు వాదులకు వెళ్ళినవారును యిక్కడను యెక్కడను కుటుంబ సోపానమునకు దారిలేక కాలెగరు ఉద్యమమును కదలవలసినవారైరి. ఒక ప్రచారకుడు ఒక గ్రామమున కప్పుడముండి కొన్ని గ్రామములలోనో లేక ఒక గ్రామము నందో ప్రచారము చేయుచు అచటి బాటరకు ఉచితముగా విద్యనేర్చుచు తనను పోషి పవలెనని గ్రామవాసులను కొరకలెక అట్లుచేసిన గ్రామము వారు తప్పుక సహాయముచేసెదరు అని నేనివర కనూజించిరి ఈరీతిగా కొందఱు ప్రచారకులిచ్చుచు పనిచేయుచునే యున్నారు గూడవారి మండలమున కొన్ని కాలెగరు సంఘము లీదగ్గరనే ఆసరించి చెను. ఈరీతిగా అందఱును స్వార్థమునకృతించి పనిచేసిననే ఉద్యమము చిరకాలము కొనసాగగలగును. అటుగాక అందఱి కిని జేరెముల నిత్యురలెనని ఉద్యమము - నెరవేరు. జర్మనీవా కలుల చేసిరి గాననే విఫలమైరి. మనముటల చేయలేదు గాననే మన ఉద్యమము నిలచియున్నది.

అభివేగమున నిర్మాణవిధానమును సరిగా కొనసాగించుచున్నవారు గుంటూరు మండలమున ఒంగోలుతాలూకా వారి క్కరెయని శ్రీయుత గెల్లపూడి పీతారావు కృత్రిగారు యీమధ్య కలెక్టరేట్ వివరముతోగూడ ప్రజించిరి. ఒంగో తాలూకాలో శ్రీయుతల గోపాలకృత్రి పింగళు నుబ్రహ్మ శ్యాంగార్లు యన్నగు వాయులు అధిదీక్షతో శిక్షకు ప్రచారమును జరుపుచున్నారు. నూలు గుంటకుట ను నేటివేయటకును స్థానముల నేర్పరచిరి. వారికే మోటారుబండిలో ప్రయిగినిని నూలుగుంటపాటి పోయి యుచ్చెదరు. అమలు కరయాలైన నూలును నేటివేయవారి కిందిజేసెదరు. అచట ప్రతివేయను ఖిదరును విస్తరముగా నేయుచున్నారు. ఈరీతిగా భవిషా

శ్రీ తిలకు జాతీయ విద్యాపీఠము

తెనాలి

శ్రీమందూరి పున్నయ్య పరిశ్రమశాఖ

ఈశాఖ 1920, డిసెంబరు 5 న తేదీన శ్రీయర తేజభక్త కొండా వెంకటప్పయ్య కంటుటగార్ల అధ్యక్షతకీంద స్థాపించబడినది. ఆతేదీ కార్యనిర్వాహక సంఘాధ్యక్షుడుగా నుం డెను. కాంగ్రెసువిధించిన నిర్మాణకార్యక్రమమునందు జాతీయ విద్యావిధానము అగ్రస్థానము వహించుటకు మాత్రము చేపు నవసరములేదు. విద్యాపీఠము తెరువబడినదాదిగా నేటివరకును స్వార్థత్యాగరైన పలువురు జాతీయభావయుల కల న కానుక కార్యములు నిర్వహించుచున్నది. బాలలలో చిన్న నాటనుండియు జాతీయభావమును మాతృభాష విభాషమునందును ప్రేరేపించుట నా బాధ్యతయై యున్నది. ఈశాఖలయొక్క యుద్దేశము జాతీయ పురాతనైతికధర్మముల విభిన్నతనీ, కరిత్రావివేచన యెల్లవరకు నేర్పబడే దానినొనర్చుట. ఈ యుద్దేశముతోడ బాలలకు సారస్వతవిద్య నేర్పుచు, గీర్వాణ భాష విధిగా నేర్పుచున్నాడు. కడుగుట, నేయుట, కత్తరిపని కూడ నేర్పుచున్నాడు. మ-రా-రా మందూరి నానవంతరాపు గారు, తనతండ్రిగారి పేర రూ 13000 ఘాతవిరాళము నొసంగి పరిశ్రమిక శాఖనిర్మాణమునకు తోడ్పడిరి.

ఆయుర్వేద శాఖ

ఆంగ్లేయవైద్య మనదేశమున వ్యాపించుటచే నవ్వయబాం దిని భారతీయశాస్త్రము లన్నిటిలో, ఆయుర్వేద, యాజ్ఞాని వైద్యములు చాల కీర్తిని పొందుచున్నవి. వీనిని పునరుద్ధరణ చేయుటయే ఆయుర్వేదశాఖయొక్క ఉద్దేశ్యమనిపించినది. గొప్పతెలి వివేచనలను మంచి యనుభవము గలిగిన ఒక వండితవైద్యుడు దీనిని నిర్వహించుచున్నది. ఇందు ఆయుర్వేదమున కి యేండ్ల కాలము లో నేర్చుచున్నాడు. ఇందు ప్రత్యేక రైనవారు బాగుగ నర్జించుకొని ఆకాశోగ్యములచే బాధ నొందు మానవశాటి చాలయొనర్చుకొనుటగా నందును.

విన్నపము

ఈవిద్యాపీఠమునకు ప్రస్తుతము రూ 15,000 మూల ధనము గలదు. స్థానిక ప్రభులు ప్రేరేపించి నిమోదించిన దీనికి సహాయము చేయుచున్నందులకు వందనము లభించుచున్నాము. ఈ విద్యాపీఠము స్థాపనగావించుట, చందావసూలే నేవలము ఆధారపడకుండ నుంచుటకు యొకకు రూ 50,000 కావలయున్నది. దీనికి స్వంతమందిర మొకటి నిర్మింపవలసియున్నది. విద్యాభి మానముగల యావస్థాది యందులకు సహాయమును రని నేడు కొనుచున్నాము.

ఇట్లు, తరువితేయులు,

(స) ఇటికాల సూర్యనారాయణ

కె. ముళ్ళపి

కార్యదర్శి.

ప్రతి యొద్దపడేయి కనియిచ్చి పనిచేసినందుకు ధన్యము నిచ్చుచుండుటకుల వనివాండ్రకు అంకగా బీదనాదలమును కార్యగణ శాయకులకును ఎట్టి గాఢమగు న్యోగ్య మేర్పడనో ఆపని చేయుచున్న శాత్రు గ్రహింపవలగుదురు. గాంధీ మహాత్ముని ఆదేశము ప్రకారము నిర్మాణ విధానమును పూర్తిగా కొనసా గించుటకు ఆంధ్రదేశమునందు మాత్రమే గొప్ప అవకాశము కలదు. స్వరాజ్యమునకు దేశమును సంకీర్ణపరచుటయే యిదియే యని ఆంధ్రరాష్ట్రమువారే యిదిరకాష్ట్రములవారి మావలగుదురు.

ఈమండలంపై ఆయనముగా కొనసాగుటకు శ్రీ కటక నేరి సోదరుల గాఢాదీయే ప్రారంభము. శ్రీకార్యణరావు వేంకటరమణ రావుగార్లు ప్రకటించుటగా పనిచేసిరి. ఈవే, కటకగిట్టలమున యాసోదరులకు కొన్ని యిబ్బందులు గలిగించు చున్నారని తెలిసినది. చాలావట్లు ఆభిప్రాయములను సరిగా గ్రహించక పోవుటకులనే యిట్టికార్యములు జరుగుచుండును. కాన ఎవరిని యిబ్బంది కలుగకుండునట్లు త్వరితమున విరూ టము జరుగగలవని నమ్ముదును. అట్టికాంతిని కలిగింపవలె యీ మండలంపై జరుపుటకుల సార్థకములేదు. అని ప్రకటించుటగా నుడిసిరి. బిమ్మల బహిరంగపథలో నిర్మాణవిధానమును విధియు నుగ్ని ప్రకారంగా చురవ్వనింపిరి.

స్వరాజ్యపక్షమువారివిధి

దీర్ఘ, పరిష్కారములకుల గలిగిన పరిస్థితి ఇంగ్లీషుభాషా ము నుండిన పక్షపాత స్వభావముగల కొందరికి రుచింపకుండ వచ్చును. సమస్యను కలనకముగా పునరాలోచనమున న్నీ శాఖామండలి గిరిరి. అవిలేనిది యెట్టివిధానమును కొనసాగించుటకును వీలులేదు. ఏదియైనను యిరుపక్షములకూడ భేదాభిప్రాయముగలియు న్నాలో దానిని గుర్తించి వరితవురు ఆరంభించుటకు విధిమైన మార్గము సమస్యను తీర్మానములకు యేర్పడినది కాన న సభా ప్రత్యేకము నకు వ్యతిరేక ప్రచారమును మానుకొనుట కంగీకరించుటలో పూర్వపక్షముల తాము పూర్తిగా విక్రమించిన రాజకీయ బహిష్కారమును త్యజించి గొప్ప త్యాగమును జూపిరి. సుస్థిమంగా దేశమున కార్యము నిలపెట్టుట యవశ్యకము. కనుక దేశక్షేమానుభవింపించి యట్లు గావించి రి. కనుక, ఎవరికొరకు యాత్యాగము గావించబడినదో వారు అసహాయోద్యమనీతి విధులై యుండుటయే కాక, తమ జాను కులయెడల కార్యము సోదరుల మా పి నవస్థకమును సార్థకము చేయవలెను. ఇప్పుడు వాస్తవిక యెట్లున్నది? స్వరాజ్య పక్షపుటభ్యర్థనలు కాంగ్రెసుపక్షమున కారసంభలగానీ వెళ్లలేర నుట తప్పు కాంగ్రెసుసంఘము అసహాయోద్యమ సిద్ధాంతమునకు విరుద్ధము గానుండి తాను తేయదలించిరి సహాయము స్వరాజ్య పక్షమున కొనసాగుచున్నది. కానసంభలమైనన్ని నిషేధమును కాం గ్రెసు తొగించినదియు గాంధీగారుపాపించిన మ ద్యమము కడవాడబడిన దియు లి బరలు పక్షము కప్పుడే చంకలు కొనుచ్చు కొనుచు న్నాడు. మార్పు నుటకు పక్షము లింపు పక్షము కొన్ని మొగములు వాల్చినవి. లిబరలపక్షపు ఉత్సాహమునకు వీరి దిరుత్సాహమున కను మోటు కనబడెను. అసహాయోద్యమము జీవించియున్నదా న్నిట్లమై యున్నదాయను విషయము లిబరలు పక్షమువారి భావనలపై శాధారపడి యుండలేదు. అసహాయవాదులు కమ కా ర్యక్రమమును కొనసాగించుటకు చంక ధారపడి యున్నది. కానసంభలము బహిష్కరించు బాధ్యతగాని ప్రవేశించు బాధ్యతగాని మార్పులనను కతుమువారిపై లేదుగాన తమ సోదరుల కొందరు కానసంభల లో దూరినకు నిర్మాణకార్యక్రమము పూర్తిగా కొనసాగల దని యెల్లవరకు చెల్లదీచే యులెను.

సమస్యను సహజ అసహాయోద్యమము నిర్మాణము గా వింపబడలేదని నిర్ధారణ చేయుటకును లిబరలు పక్షమువారి యా కేశములును కొందరుజాతీయవాదుల భీతిని తొలగించవలెనన్నను స్వరాజ్యపక్షమువారు తమ వాగ్దానములను నియమములను పూర్తిగా నిర్వహించుటయును, పూర్వపక్షమునకు చెందక స్వరాజ్య పక్షమునకు చెందక బహిష్కారమునకు, సభా ప్రత్యేకమునకు నాలోచించుచున్న వారుకొందరు తిరకంకు స్వర్గము లో నిల్చుట్టుచున్నాడు. స్వరాజ్య పక్షముయొక్క స్వభావమున కార్యక్రమమును విశేషముగా లేకుండుటచే వారిట్టి యాలోచనలంబు. స్వరాజ్యపక్షమునకు ప్రత్యేకపక్షముగాను. సం పూర్ణ అసహాయ వాదులనుండి, రెస్పాన్సిబుల్ గో-ఆఫ్-రెవ్యూను గూడుకొని అర్హతము రాజకీయదేశములు గలవారును అం దు గలిగింపవచ్చును. అందుకొందరిని లిబరలు పక్షమువారికిని త్యత్యాసము గనుకొనుట చాల కష్టము. చేకకు చెడ్డగా నుండుట మంచిదే కాని వానిని సీర్లమును అమితముగా పాపి గించి వేరిగ నిర్మించుటయే యుద్దేశ్యమంతరించును. తమనీతిని విధానమునుగూడ త్యజించిగొని యెట్లు పనుండిరి తనమతమున చేర్చుకొనుట రాజకీయవిరుద్ధముగా నుండును. స్వరాజ్య పక్షము కట్టుబాటును సంధి బలమును గోలుపోవుటకు సం ఘము గోలుపోవుట యొకముగానుండును. విశేషముగా తిరునయములను తెలివబరిచి నిచ్చి తాభిప్రాయము లేక తేవ మాగావనానిచ్చులై యున్నవారిని విసర్జింపవలెను. ఇది అనూజతో జేప్ప సలహాకాదు. ఆపక్షవాదులు, తన సరియ ముసంగబడి గాన దానిని సర్వనియోగము గావించుటవసర మని తెలిసికొనవలెను.

తమకెదుటన్న కార్యభారమును, పరిస్థితును గూడ ముఖ్యముగా గమనింపవలెను. కాని తమపక్షస్వభావము నిర్ధారణ చేయబడినప్పటి నుండి యంతకంత కార్యముగాదు. సభ్యత్యైర్య రును ప్రభుత్వోద్యోగముల నాకించ నూడగ ను నిబంధన అంతకుండును బాగుగ నే యున్నది. అనతి పూర్తి గా లేదు. తాము అధికసంఖ్యాకులుగా నున్నామటయే గాని ఎవర తనో, అట్లు సంఖ్యాకులుగా నుండునపు డేమిగానింపకతనో ఆపక్షమువారు నిర్ణయించుకొనవలెను. పార్లమెంటులో విధానము

ను నమ్ముచున్నది. కావున తనసామర్థ్యమును తెలిసికొని కాన వసధల మూలమున వరిపాలన వీలుకాకుండునట్లు గావించవలెను 'కానసంభలను భ్రష్టు చేయుట' నుండి 'నిరంతర క్రతివృంధ' నమునకు వినప 'సక్రమ ని కో ధ ము న కు' గడం గుట ఎలైన కొండనండి క్రింకకు జారుటకుంటిది. తమనికోధవిధా నమును ప్రవాహము ఎడారులలో తిరిగితిరిగి, కానసంభలవాదము లను యింకలలో నిలిపివేకుండ స్వరాజ్య పక్షమువారు బాగు యాకేశహింపవలెను. ఆపక్షము నిరంతరము ప్రతివృంధముగావించుచుండవలెను. తేకుండిన యితరుల మోసపుచ్చినవారగుదురు. స్వందీయముగా నిరాటంకముగా క్రతివృంధవిధానమును జరుగ వలెను. అటువంటి కార్యక్రమమును స్వరాజ్యపక్షమువారు యేర్పరు ప వ లె ను కానసంభలను భగ్ను ము గావించుటయే ముఖ్యదేశముగా నుండుకొనవలెను. కార్యక్ర మమును క్రమేణ జరిపి తుదకు నుండిగూర్తప్రకృతేవలెను. తరు కత్తువు తమ లేపని యెచ్చుట కివ్వకడెకో దానిని గ్రహించి అత్యాధి చేయుటయే నికోధ విధానమునందుగల రహస్యము. అందుగుచ్చి తమ యావచ్చుకీ వినియోగింపవలయును. ఈ కార్యము చాల కష్టమని యందుకు తగిన సామర్థ్యము చేకూర్చు లేదనియు మేముచెదే. దే జాపు సంకల్పించుకొనలేదు. కాంగ్రె సు సభ్యులలో నెవరైనా దురుం ది కట్టుద ల గల జే కా భి మా ను ల నా యా క త్య ము న యాకార్యము గావించ ప్రయత్నించుచున్నాడు గనుక. తిప్పక యట్లుగావించ వలెనని మేము తలంచుచున్నాము. కాని యాదే కా భి మా ను లు సహకార వాదులు జేక ప్రజల సర్వయోగ్యతలు కాని చెప్పి, తమ అపజయములకున పార్లమెంటులో విధానములను ప్రయోజనములేదనియు, స్వరాజ్య ప్రాప్తికి మహాత్ముడు జూపిన మార్గముకీ యే సాధనమనియు ప్రజల ముక్కుమును నిట్టివృద్ధియును. ఈపక్షమువారు తమ ఉన్నతి ప్రయత్నములందుగల బాధ్యతను పూర్తిగా గ్రహించవలె నని మేముగోరుచున్నాము. ఆపక్షము తనకుగల స్వలాభాపేక్షలను కడఁగి, నిరంతరకాధిక రములపై సహకారము జూతక యుండిన ఆపక్షమును దేశము ప్రేమ గ్రాస్యముగా నంగీరించు ను. మహాత్ముని కార్యక్రమమును దీక్షతో కొనసాగించి దేశము ఎందు బలక భిచ్చిదిగ విలది ఎట్టివృద్ధిగల్గుచున్నదో భారతదేశ మును స్వాతంత్ర్యమునకు దూరము గావించలేని నిర్మాణజేయు టయే దేశముయొక్క విధియై యున్నది. (బొంబాయి ప్రా నికం.)

ఆంధ్ర శబ్ద చింతామణి

వ్యాఖ్యానము

కర్త:—పారనంది రామశాస్త్రిలుగారు

ఆంధ్రశబ్దమునందలి శబ్దములను నమ్మ యాభిప్రాయము లించిన ఆంధ్రవ్యాకరణమున కిది చక్కని తెలుగు వ్యాఖ్యానము అనేక ప్రాచీన భారతవ్రతులను విన్నవి నమ్మ యాభిప్రాయములకు సంస్కృతాంధ్రములయందు ఆంధ్ర భాష క్షుణ్ణముల నుదాహరించుచు వ్రాయబడిన ఆంధ్రభాషను వ్యాకరణశబ్ద చింతామణి నమ్మ గా కర్తృత్వము కాదను చు వాదములన్నియు సప్రమాణముగా భండింపబడినవి. భాషా సేవకు తెల్లక ముఖ్యముగా చూడదగిన విశేషము లెన్నియో గలవు — వెల 0-12-0. పోస్టేజీ నేలు.

(xంధములు దొంగువోటు:—

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రతికాశకార్యాలయము-చెన్నపురి

హిందీ - తెలుగు

బాలశిక్ష 0-6-
మొదటి వాచకం 0-6-0
హిందీ ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ 0-0-0.

తెనుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుట నీలయిన సులభతైలిని వ్రాయబడినది.

తెనాలి ఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రప్రతికాశకార్యాలయము,

7, తంబుకెట్టిపేది, మద్రాసు.

చైన ప్రతి బజారుధరలు

○ ५५३३

“నేకమే విచారణలూ బూకానో తనతోడి భాగస్వామి
యగు జే చును అక్కడ 27-6 తేదీని చంపినపుడు శాశ్వతమహా
కిం ద్ముతునితో కలిసి నివసించుచున్న అడెల్టామూల్ తిలం
కొటన్ గార్లు చంద్రప్రకాశ్. లాంకొటన్ గారు తమ సాక్ష్యముతో
మృదదు సాక్షియొక్క గదిలో లక్షవంతో ముద్దాయిని తిల్చి
చుండగా తాను చనినచోటనును వెన్నుదిగా పుష్కరము చేసి
కొమ్మని చెప్పి తినినయు, మృతుడంతో తనపైః మేలకు కాలె
నని నల్లయిచ్చు ముద్దాయిని కేసరినియు, ముద్దాయి మృతుని”
వినిరి. అకేదపా నీతక్కలూ చూపించు మున్నగును నిరాక
రించి “ఎన్ను నా కేసరిము జేయకును” ననిచు,
పోరాటమన జరుగుచు మోయని భయమంది
ముద్దాయిగదికి మూడుతువొరకుండ ప్రేల్చుచు విని పోయి
చూచునంతి మృతుడు బోర్లబడి కర్తవ్యలో చూసిగి యుండెనన
యు, కొంతసేపటికి ముద్దాయిమృతునికి చెప్పిరిగితలాయని తన్న
దుగ సాక్షి యిదికి బలముగ దెప్పుటకేలవని తెల్పి తినియు
చెప్పెను. క్రాసుగీతలూ మృతుడు తనమృతికి కొన్నిరోజుల
క్రిమి ముద్దాయిని చంపెనని బెనరించెనని సాక్షి తెల్పును.
సాక్షియొక్క పార్శ్వమస్తా బాలాసారా యనునతడు కూడ
వైకధనమున బంపనను. ఇట్టి పానీహ్యుటర్ తానావాల
గారు ప్రభుత్వము కడుమునను బారిష్టర్ పోహల్ గారు ముద్దా
యినతమునను వాదించుచున్నారు.

五、六、七、八、九、十、十一、十二、十三、十四、十五、十六、十七、十八、十九、二十、二十一、二十二、二十三、二十四、二十五、二十六、二十七、二十八、二十九、三十、三十一、三十二、三十三、三十四、三十五、三十六、三十七、三十八、三十九、四十、四十一、四十二、四十三、四十四、四十五、四十六、四十七、四十八、四十九、五十、五十一、五十二、五十三、五十四、五十五、五十六、五十七、五十八、五十九、六十、六十一、六十二、六十三、六十四、六十五、六十六、六十七、六十八、六十九、七十、七十一、七十二、七十三、七十四、七十五、七十六、七十七、七十八、七十九、八十、八十一、八十二、八十三、八十四、八十五、八十六、八十七、八十八、八十九、九十、九十一、九十二、九十三、九十四、九十五、九十六、九十七、九十八、九十九、一百。

అమృతాంజనము

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమృతాంజనములు

శ్రీ మహాశయని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా. సత్యనా రాయణశాస్త్రి విరచితము)	...	2	4	0
హిందీబాలిక (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీనేర్చు కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)	...	0	6	0
హిందీ-మొదటిపాఠము డిటో	...	0	6	0
ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల అవ్వనసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు శీర్షానములు చిత్రపటములు కలిగినది	...	1	8	0
శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 శారదాంబ-శ్రీధర్మబోధిని నాటకము	...	0	4	0
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)	...	0	8	0
శబ్దకోముది (నిఘంటువు తేలులోనిముడునది)	...	1	4	0
సత్యసత్యసాఖ్యాసము-పద్య కావ్యము. కవిత్యము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథమును జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్య మేని నదల మది జనింపదు	...	1	0	0
శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు, శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.	...	0	4	0
హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1-0-0 సంగీత శమంతకమణి ... వెల 0-8-0
తత్వమచంద్రిక ... వెల 1-0-0 సటికా అన్వయబింతామణి 0-12-0
పోస్తు భర్తులు ప్రశ్నోత్తరము.

అమృతాంజనం డిపోవారి

సుప్రసిద్ధావధముల జాబితా.

అమృతాంజనము

అన్ని నెలలకు మంచిమందు

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 10 అణాలు

డబ్బన్ 1-కి 6-4-0 మాత్రము

	ర.అ.
1. శీర్షసాయనము మృత్యుల అభీష్టమునకు	... 1-4
2. క్షుద్రాశి కలు భాగులకు	... 1-0
3. జ్వరహరి బర్హములకు సీసా 1-కి	... 0-12
4. అమృతాంజనము అన్ని నెలలకు	... 0-10
5. మూలశంకులైలము డబ్బి 1-కి	... 0-12
6. తామరలైలము; తామర, తీటకు	... 0-6
7. తేలుమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-కి	... 0-8
8. కలరా మృత్యు. వాంతిభేదలకు	... 0-6
9. దంశకూలహరి, శుద్ధపొటుకు	... 0-8
10. క్షుద్రాశి, నివిబొటుకు	... 0-0
11. క్షుద్రాశిలైలము, క్షుద్రాశిలకు డబ్బి 1-కి	... 0-6
12. క్షుద్రాశిలైలము, క్షుద్రాశిలకు	... 0-6
13. కేలకు మందు సీసా 1-కి	... 0-4
14. కుప్పకులైలము, డబ్బి 1-కి	... 0-4
15. దంతచూర్ణము, శుద్ధపొటుకు	... 0-4
16. కుప్పకోగి మృత్యు	... 1-2
17. కుప్పకోగిలైలము, శుద్ధపొటుకు	... 1-0
18. కోమహరి వెండుకలు డబ్బుకు	... 0-8
19. మోహినిలైలము వెండుకలు పెరుగుకు	... 0-12
వెండిశేకుల పుస్తకము 1-కి	ర. 1-0-0
20. చుండుకు నూనె సీసా 1-కి	... 0-8
21. గ్రహణి మృత్యు డబ్బి 1-కి	... 0-8
22. జాలాబి మృత్యు, మలబద్ధము	... 0-8
బంగారు శేకులపుస్తకము 25 శేకులు గలది 1-కి ర. 3-0-0	...
23. వెప్పురుమెంటునూనె	... 1-4
24. చంద్రికా త్రయసీమది బొమ్మ 1-కి	... 2-4
25. కుసుమారి మృత్యు, కుసుమవ్యాధులకు	... 1-0
26. క్షుద్రాశి మృత్యు సీసా 1-కి	... 1-0
27. క్షుద్రాశి క్షుద్రాశిలకు	... 1-0
28. క్షుద్రాశి మృత్యు, క్షుద్రాశిలకు... డబ్బి 1-కి	0-8
29. కుందరిలైలము, ముఖకాంతికి	... 0-8
30. క్షుద్రాశి క్షుద్రాశి, కిలినోపులకు	... 0-8
31. క్షుద్రాశి, కంఠవ్యాధులకు	... 0-4
32. జంతునాశి, ఎముకలకు	... 1-0
33. క్షుద్రాశి మందు	... 2-0
34. వాయుపుష్పము మందు	... 1-0
35. విశాచములకు మృత్యు డబ్బి 1-కి	0-8
36. కన్యూమృత్యు వెండు మంచిది	50-కి 0-10
37. వామకర్మము	... సీసా 1-కి 0-6
38. కేసరి శేకుల కన్యూ మంచిది	... ర. 1-కి 40-0
39. కుంకనపుష్ప	... 8-8
40. పచ్చకర్మము 1-వ కళం	... 8-8
41. పచ్చకర్మము 2-వ కళం	... 8-8
42. జాన్న శేక అది పచ్చికా	... 8-8

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు - బొంబాయి

వెంట్రుకలే అందము? రాలిపోకుండు, జాగ్రత్త!

వెంట్రుకలు దువ్వెనతో ఊసిరాకమునుపే త్వరపడు. ఊసివచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పాడై పోవును. అంతవరకు రానీయవద్దు

నేడే

కామినీయానూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుడు

(ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల కట్టి కోగమున్ను, శోక మాంసమున్ను, యిది దివ్యవర్ణము వెంట్రుకలు చిట్టట గాని, గుర్రుగ గాని యుండదు. మీ వెంట్రుకల మరల యెప్పటి మెత్తదనమును గల్గి కట్టువలె నుండి మెరుగు చేయును.

ఈ కోగమునే దీనిని కరిగించి చూడుము

వెంట్రుకలు యెట్లున్నదియనో కనిపెట్టుడు

కామినీయానూనెను నిన్ను సర్వోత్కృష్టముగా జేయును. వెల బుడ్డి 1-కి ఒక రూపాయి చి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము. అన్ని వోల్టేజీలకు ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

మీకు నువ్వును ద్రవ్యము, లేక అత్తరు కావలసినప్పుడు

"ఓహో దిల్ బహారు"కు వ్రాయుడు.

ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది. అభ్యర్థిని పైన గుణపాఠము.

"Everybody's favourite Toilets, Kamini Oil, & Otto Dillbahar, Sold everywhere,"

బొమ్మ బుడ్డి 12 షర రూ 2-0-0
బ్రాసు బుడ్డి 12 షర రూ 0-12-0
కృష్ణ బుడ్డి 1-కి షర రూ 0-8-0

కొన్ని చుక్కలు చేతిరుచులయందు చల్లిన మిక్కిలి మనోహరమైన వాసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును

ఇది మంచి అమ్మవారందరికీయు, సరస అమ్మవారికీయు చాచుటకు. శేకున్న, పాలు చేబెట్టు:- ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ.